

Review of Management and Conservation System of Architectural Heritage with Classification Instrument in East and Central Asia

Riahi Moghadam, S.¹; Talebian, M. H.²; Mohammad Moradi, A.³

Type of Article: **Research**

Pp: 361-388

Received: 2021/12/30; Accepted: 2022/03/13

 <https://dx.doi.org/10.30699/PJAS.7.25.361>

Abstract

Today, architectural heritage management faces many challenges due to the extent of assets, limited financial resources, development threats and change in concepts and social values. Accordingly, comprehensive principles are essential for integrated management and conservation prioritization. Most developed or developing countries in the region have reached a logical framework for the classification of immovable cultural heritage as an instrument for management and conservation, But in Iran, an independent policy and approach in this field has not been presented yet. This study tries to develop theoretical concepts in the field of classification system by reviewing the constitutions, national guidelines and experiences of countries of the common cultural field of Iran in East and Central Asia. The main question is the types of approaches, Classification levels and how to evaluate the assets in the decision-making process in the countries of the region. Due to the subject, the research approach is qualitative and with the method of documentary study, first, policies and actions are reviewed and regulated and then the content analysis done by descriptive-interpretive and comparative. According to the research findings, achieve an appropriate mechanism to prioritize the level of conservation for the implementation of integrated policies in order to raise awareness of local communities and economic participation, respect the rights of private owners and facilitate future decisions, has been the main aims of classification. Architectural heritage classification in case countries is done with a Managerial- Conservative approach in a specific system. In this process, after comprehensive identification and listing, based on criteria of Cultural Significance, Historical and Architecture importance, Outstanding Values, Uniqueness, Authenticity and Integrity, Aesthetic features and at risk, by the advisory committee in the presence of government officials, experts and stakeholders, level of assets is evaluated and determined. Finally, classification is considered as a tools to explain the management approach and level of conservation.

Keywords: Architectural Heritage, Classification, Heritage Management, Conservation, Asia.

Motaleat-e-Bastanshenasi-e-Parseh (MBP)

Parseh Journal of Archaeological Studies
Journal of Archeology Department of Archeology Research Institute, Cultural Heritage and Tourism Research Institute (RICT), Tehran, Iran

Publisher: Cultural Heritage and Tourism Research Institute (RICT).
Copyright©2022, The Authors. This open-access article is published under the terms of the Creative Commons.

1. Ph.D. Candidate in Architectural and Urban Heritage Conservation, University of Tehran, Tehran, Iran.
2. Associate Professor, Department of Restoration, Faculty of Fine Arts, University of Tehran, Tehran, Iran (Corresponding Author).

Email: mh.talebian@ut.ac.ir

3. Professor, Department of Restoration, Faculty of Architecture and Urbanism, Iran University of Science and Technology, Tehran, Iran.

Citations: Riahi Moghadam, S.; Talebian, M. H. & Mohammad Moradi, A., (2023). "Review of Management and Conservation System of Architectural Heritage with Classification Instrument in East and Central Asia". *Parseh J Archaeol Stud. (PJAS)*, 7(25): 361-388. <https://dx.doi.org/10.30699/PJAS.7.25.361>

Homepage of this Article: <http://journal.richt.ir/mbp/article-1-712-en.html>

Introduction

Architectural heritage, like biology, requires an integrated and centralized organization system and pattern for classification, given the wide and diverse range of assets. Iran has many cultural properties from prehistoric period to modern times that are difficult and intricate to manage and protect based on the current situation. Despite the passage of more than one hundred years of modern cultural thought in Iran, to date, no independent policy and approach for classification of immovable cultural heritage has been presented; while most developed or developing countries in the region have reached a logical framework in this regard.

One of the main challenges that led to the formation of this research is the lack of appropriate tools to create a unified procedure in decisions and conservative measures. This study tries to help develop knowledge in the field of management and conservation by review, survey and analyzing constitutions, guidelines, policies and experiences of countries with a common cultural sphere with Iran in East and Central Asia. Achieving the aims, approaches, evaluation process and criteria for classification of architectural heritage in other countries in the region is the main purpose of this study. The two main questions of this research are: 1-What policies and approaches have the countries of East and Central Asia used in the system of management of assets and classification of architectural heritage? 2-What is the level and process of decision-making in evaluating the classification of the architectural heritage of these countries? This research has a qualitative approach and the method used is descriptive-interpretive. Research data have been collected and organized through documentary studies and have been evaluated by interpreting and analyzing the content.

Identified Traces

Japan is a leader in the classification of heritage among the countries of the East Asian region, and the Republic of Korea has largely followed its policy. Tangible cultural in Japan are first divided into two categories, “national treasures” and “important cultural”, and then national treasures are divided into two groups: “architectural heritage” and “fine arts and crafts”; finally, architectural heritage is classified according to a “Designation System” at three levels: national, regional and local. South Korea first classifies its heritage into three levels: national, provincial, and local, and then categorizes each into different groups. Thus, South Korea’s cultural heritage is classified into five levels based on national, provincial, or local significance, period of construction, and location, with intangible, tangible, movable, and immovable heritage.

China lags behind other countries in the region in terms of classification due to many challenges such as the large number of assets, political conflicts, as well as rapid development. China’s architectural heritage is classified into three levels of protection, including national, provincial and local, and unclassified assets are listed and registered only to inform the Authorities of the location and type of the assets. Hong Kong, in

a specific process and according to an administrative system, classifies architectural heritage into three levels, including: Grade 1: Buildings with outstanding features and competencies that must be maintained; Grade 2: Buildings with special qualifications that are protected selectively and on a priority basis; Grade 3: Buildings with relative competencies that will be desirable to protect and if conservation is not possible, other methods and tools can be substituted.

The policy of management and protection of architectural heritage in Turkey and Egypt emphasizes the implementation of laws with international standards and the promotion of world heritage sites as tourist destinations and the use of existing capacities such as local councils, endowments, municipalities and the private sector. In these countries, decisions on classification are made by interdisciplinary advisory committees at the regional and national levels. The Government of India considers classification to be a subset of the categories “economic”, “cultural” and “environmental” and considers this policy to be in the interest of society and the people. Indian architectural heritage is classified into three levels: One: Buildings of national or historical significance. Two: buildings of regional or local importance and Three: Important buildings for the urban landscape that evoke architectural, aesthetic or sociological features.

Conclusion

The process of architectural heritage conservation includes inclusive activities that the provision of management tools can greatly help to prioritize and facilitate actions by responsible Authorities and the community. Therefore, it would be useful to develop logical principles for classification of architectural heritage by reviewing the experiences of other countries. According to the research findings, achieve an appropriate mechanism to prioritize the level of conservation for the implementation of integrated policies in order to raise awareness of local communities and economic participation, respect the rights of private owners and facilitate future decisions, has been the main aims of classification. Architectural heritage classification in case countries is done with a Managerial- Conservative approach in a specific system. In this process, after comprehensive identification and listing, based on criteria of Cultural Significance, Historical and Architecture importance, Outstanding Values, Uniqueness, Authenticity and Integrity, Aesthetic features and at risk, by the advisory committee in the presence of government officials, experts and stakeholders, level of assets is evaluated and determined. According to the structure of laws and policies in East and Central Asia, architectural heritage works are classified into three levels: National, Provincial (state, city, and region) and Local (municipalities and councils).

Acknowledgment

The authors feel obliged to express their gratitude to the anonymous reviewers of the

journal who graciously accepted the task and enriched the content of the article with their constructive suggestions.

Observation Contribution

Equally between authors.

Conflict of Interest

The authors, while adhering to publication ethics, explicitly declare the absence of any conflict of interest in this research.

بازخوانی نظام مدیریت و حفاظت از میراث معماری با ابزار طبقه‌بندی در کشورهای شرق و آسیای مرکزی*

ساشا ریاحی مقدم^I؛ محمدحسن طالبیان^{II}؛ اصغر محمدمرادی^{III}

نوع مقاله: پژوهشی

صص: ۳۸۸-۳۶۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۰/۰۹؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۲۲

شناسه دیجیتال (DOI): <https://dx.doi.org/10.30699/PJAS.7.25.361>

چکیده

مدیریت میراث معماری امروزه با توجه به گستردگی آثار، محدودیت منابع مالی، تهدیدهای ناشی از توسعه و تغییر در مفاهیم و ارزش‌های اجتماعی، همواره با چالش‌های فراوانی روبه‌روست؛ بر این اساس وجود اصولی جامع برای مدیریت یکپارچه و اولویت‌بندی حفاظت ضروری است. اغلب کشورهای توسعه‌یافته یا در حال توسعه منطقه در زمینه طبقه‌بندی آثار میراث فرهنگی غیرمنقول به‌عنوان ابزاری برای مدیریت و حفاظت به چارچوبی منطقی دست‌یافته‌اند، ولی در ایران تاکنون سیاست و رویکردی مستقل در این زمینه ارائه نشده است. این پژوهش سعی دارد از طریق بازخوانی قوانین اساسی، دستورالعمل‌های ملی و تجربیات کشورهای حوزه مشترک فرهنگی ایران در شرق و آسیای مرکزی، مفاهیم نظری در زمینه نظام طبقه‌بندی را توسعه دهد. پرسش اساسی، انواع رویکردها، مراتب طبقه‌بندی و چگونگی ارزیابی آثار در فرآیند تصمیم‌گیری کشورهای منطقه است. با توجه به ماهیت موضوع، رویکرد پژوهش کیفی است و با روش مطالعه اسنادی و سندپژوهی، ابتدا سیاست‌ها و اقدامات، بررسی و نظم‌دهی شده‌اند و سپس تحلیل محتوا به صورت توصیفی-تفسیری و تطبیقی انجام گرفته است. براساس یافته‌های پژوهش، دستیابی به سازوکاری مناسب در زمینه اولویت‌بندی سطح حفاظت برای اجرای سیاست‌های یکپارچه به منظور آگاهی بخشی جوامع محلی و مشارکت اقتصادی، احترام به حقوق مالکین خصوصی و تسهیل در تصمیم‌گیری‌های آینده از اساسی‌ترین اهداف طبقه‌بندی بوده است. طبقه‌بندی میراث معماری در نمونه‌های موردی با رویکردی مدیریتی-حفاظتی در یک سامانه مشخص صورت می‌گیرد. در این فرآیند پس از شناسایی جامع و لیست‌برداری آثار، براساس معیارهای اهمیت فرهنگی، تاریخی، معماری، ارزش‌های برجسته و منحصر به فرد بودن، اصالت و یکپارچگی، ویژگی‌های زیبایی‌شناختی و در معرض خطر بودن، توسط شورای مشورتی با حضور مسئولین، متولیان، متخصصان، مالکین و جوامع ذی‌نفع، ارزیابی و سطح آن‌ها تعیین می‌شود. در این کشورها، طبقه‌بندی، به‌عنوان ابزاری برای تبیین شیوه مدیریت و سطح حفاظتی آثار در نظر گرفته شده است.

کلیدواژگان: میراث معماری، طبقه‌بندی، مدیریت میراث، حفاظت، آسیا.

*. این مقاله برگرفته از رساله دکتری نگارنده اول با عنوان: «اصول و سیاست‌های طبقه‌بندی میراث معماری در ایران» است که در دانشکده معماری پردیس هنرهای زیبا دانشگاه تهران با راهنمایی نگارندگان دوم و سوم در حال انجام است.

I. دانشجوی دکتری مرمت و احیاء بناها و بافت‌های تاریخی، دانشکده معماری پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

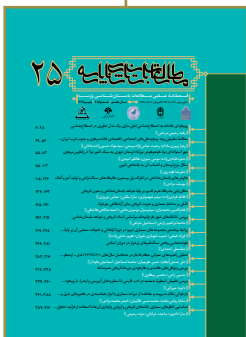
II. دانشیار گروه مرمت، دانشکده معماری پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، تهران، ایران (نویسنده مسئول).

Email: mh.talebian@ut.ac.ir

III. استاد گروه مرمت، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه علم و صنعت، تهران، ایران.

ارجاع به مقاله: ریاحی مقدم، ساشا؛ طالبیان، محمدحسن؛ و محمدمرادی، اصغر، (۱۴۰۲). «بازخوانی نظام مدیریت و حفاظت از میراث معماری با ابزار طبقه‌بندی در کشورهای شرق و آسیای مرکزی». *مطالعات باستان‌شناسی پارسه*، ۷ (۲۵): ۳۸۸-۳۶۱. <https://dx.doi.org/10.30699/PJAS.7.25.361>

صفحه اصلی مقاله در سامانه نشریه: <http://journal.richt.ir/mbp/article-1-712-fa.html>

فصلنامه علمی مطالعات باستان‌شناسی پارسه
نشریه پژوهشکده باستان‌شناسی، پژوهشگاه
میراث فرهنگی و گردشگری، تهران، ایران

ناشر: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
© حق نشر متعلق به نویسنده(گان) است
و نویسنده تحت مجوز Creative Commons Attribution License به مجله اجازه می‌دهد مقاله چاپ شده را در سامانه به اشتراک بگذارد، منوط
بر این‌که حقوق مؤلف اثر حفظ و به انتشار اولیه
مقاله در این مجله اشاره شود.

مقدمه

ماهیت و نشانه‌های میراث معماری و باستان‌شناختی همواره پژوهشگران را ترغیب می‌کند تا با توسعه دانش طبقه‌بندی و مقایسه بین آن‌ها، شناخت گسترده‌تری نسبت به آثار به دست آورد (Orton, 1982). میراث معماری نیز هم‌چون زیست‌شناسی، با توجه به طیف گسترده و متنوع آثار، به یک سامانه و الگوی سازمان‌دهی یکپارچه و متمرکز برای طبقه‌بندی نیاز دارد؛ به‌طور معمول آثار میراث معماری توسط مقام‌های دولتی مدیریت و حفاظت می‌شوند و طبقه‌بندی آن‌ها در آگاهی‌بخشی و مشارکت جوامع محلی و حمایت‌های قانونی مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد (Lee, 2017: 646) و به‌طور قطع بر رویکرد و سیاست‌گذاری این حوزه تأثیر فراوانی خواهد داشت (Lee, 2019). شناسایی، ثبت و طبقه‌بندی آثار میراث معماری در مقیاس‌های ملی، منطقه‌ای و محلی، امروزه هم‌گام با تغییر مفاهیم و نگرش‌ها متحول شده و توسعه یافته است (Carlisle & Lee, 2016). بیان رویکردها و مسائل در زمینه طبقه‌بندی، می‌تواند تبادل دانش و ارتباط گسترده‌ای را در بین مسئولین، متخصصان و جوامع عادی برقرار کند (Murray, 2001).

در بسیاری از کشورها چالش‌های عدیده‌ای مانند هدف نامشخص، مفاهیم مبهم، عدم وجود چارچوب نظری یکسان و مقوله‌های هم‌پوشان در طبقه‌بندی میراث معماری وجود دارد. این پدیده نشان می‌دهد که دانش این حوزه به چارچوب نظری توجه نداشته و نتوانسته روش‌شناسی خود را تولید کند؛ بنابراین باعث نابه‌سامانی زیادی در حوزه حفاظت و مدیریت میراث شده است. بر این اساس، لازم است که میراث را با توجه به ویژگی‌ها، کارکردها و نیازهای حفاظت که به‌واسطه ماهیت متفاوت آن‌ها تعیین می‌شود، طبقه‌بندی کرد (Hua, 2010: 6954). ایران دارای آثار فرهنگی گسترده و بی‌شماری از پیش‌ازتاریخ تا دوران معاصر است که مدیریت حفاظت از آن‌ها براساس وضعیت موجود دشوار و پیچیده است. با وجود گذشت بیش از یک صد سال از جریان مدرن فکری در زمینه میراث فرهنگی با تشکیل انجمن آثار ملی و تأکید بر موضوع طبقه‌بندی آثار در اساسنامه آن (۱۳۰۱ ه.ش.) و تصویب قانون حفظ آثار ملی و عتیقات (۱۳۰۹ ه.ش.)، تا به امروز سیاست و رویکردی مدون برای طبقه‌بندی آثار میراث فرهنگی غیرمنقول ارائه نشده است؛ درحالی‌که بیشتر کشورهای توسعه‌یافته و یا درحال توسعه، در این زمینه به چارچوبی منطقی دست‌یافته‌اند. از چالش‌های اساسی که سبب شده تا این پژوهش موردنظر قرار گیرد، می‌توان به عدم وجود ابزاری برای ایجاد وحدت‌رویه در تصمیم‌گیری‌ها در زمینه اقدامات حفاظتی اشاره کرد. این پژوهش تلاش دارد با شناخت نسبت به قوانین و سیاست‌های مدیریت و حفاظت از میراث معماری، از طریق مقایسه تطبیقی و بازخوانی تجربیات کشورهای حوزه پیرامون با فرهنگ و شرایط هم‌سان، به توسعه دانش در این زمینه کمک کند. دستیابی به اهداف، رویکردها، فرآیند ارزیابی و معیارهای مؤثر بر طبقه‌بندی میراث معماری در قوانین ملی و سیاست‌های کشورهای منطقه، به‌منظور تفسیر و تحلیل روند سیاست‌های طبقه‌بندی و مدیریت حفاظت از آثار هدف اصلی این پژوهش خواهد بود. حدود و دامنه پژوهش نیز کشورهای توسعه‌یافته و درحال توسعه حوزه فرهنگی مشترک در شرق و آسیای مرکزی در نظر گرفته شده است که از نظر جنبه‌های مختلف، به‌ویژه چالش‌های موجود با کشور ایران شباهت و نزدیکی زیادی دارند؛ هرچند این پژوهش از دیدگاه کلی به موضوع میراث فرهنگی غیرمنقول می‌پردازد، ولی بر مقوله «میراث معماری» تأکید دارد.

پرسش‌های پژوهش: با توجه به اهداف موردنظر، پرسش‌ها عبارتند از: ۱- کشورهای شرق و آسیای مرکزی چه سیاست‌ها و رویکردهایی را در نظام مدیریت آثار و طبقه‌بندی میراث معماری به‌کار گرفته‌اند؟ ۲- مراتب و فرآیند تصمیم‌گیری در ارزیابی طبقه‌بندی آثار میراث معماری این کشورها چگونه است؟

روش پژوهش: با توجه به ماهیت موضوع این پژوهش رویکردی کیفی دارد و روش مورد استفاده توصیفی-تفسیری است. داده‌های پژوهش از طریق سندپژوهی و مطالعات اسنادی، گردآوری و نظم‌دهی شده‌اند و با تفسیر و تحلیل محتوا، مورد داوری و ارزیابی قرار گرفته‌اند. طبقه‌بندی آثار میراث معماری متغیر مستقل و مؤلفه‌های تأثیرگذار بر فرآیند طبقه‌بندی و تفسیر آن‌ها به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است.

پیشینه پژوهش

در زمینه طبقه‌بندی آثار میراث معماری در کشورهای منطقه، اسناد مستقل و قابل ارجاعی وجود ندارد و به صورت پراکنده درباره سیاست‌های برنامه‌ریزی، قوانین و دستورالعمل‌ها و رهنمون‌های اجرایی مطالبی بیان شده است. در منابع خارجی کتاب سیاست‌ها و قوانین حفاظت میراث مربوط به شورای اروپا توسط «رابرت پیکارد»^۱ (۲۰۰۱) به سیاست‌ها و رویکردهای حفاظت در کشورهای اروپایی پرداخته است. در اسناد و منابع داخلی نیز «اصغر محمدمرادی» (۱۳۹۶) در کتاب احیای بافت قدیم شهرها، ارائه راهبردها و ضوابط برای حفاظت و احیای بافت قدیم شهرهای ایران به تجربیات کشورهای بلژیک، فرانسه و بریتانیا در زمینه فهرست برداری و طبقه‌بندی پرداخته است؛ با این حال، در هیچ‌یک از منابع بررسی شده کشورهای آسیایی مورد توجه نبوده‌اند. بر این اساس، در این پژوهش به طور مستقل به منظور دستیابی به سیاست‌ها و رویکردهای طبقه‌بندی میراث معماری، قوانین اساسی، سیاست‌های ملی کشورها و قوانین برنامه‌ریزی محلی و دستورالعمل‌های منطقه‌ای مورد بررسی قرار گرفته است. با این وجود به طور کلی در سطح بین‌المللی سازمان فرهنگی، آموزشی سازمان ملل، یونسکو در کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان (۱۹۷۲) میراث را در دو گروه «فرهنگی» و «طبیعی» تقسیم کرده است. «میراث فرهنگی» مطابق دستورالعمل این سازمان جهانی به دو دسته اصلی «ملموس» و «ناملموس» طبقه‌بندی شده است (Kurniawan et al., 2011)؛ میراث فرهنگی ملموس در گروه منقول، شامل: نقاشی‌ها، مجسمه‌ها، سکه‌ها و نسخه‌های خطی (Cosovic et al., 2019: 14)، و در گروه غیرمنقول براساس بازنگری سند راهنمای اجرایی کنوانسیون میراث جهانی (۲۰۱۷) توسط کمیته مرکز میراث جهانی شامل: بناها، مجموعه بنا و محوطه‌ها دسته‌بندی شده‌اند (UNESCO, 2017: 18).

مبانی نظری پژوهش، تعاریف و مفاهیم

در حوزه مفاهیم نظری می‌توان به منشور میراث معماری اروپا در آمستردام (۱۹۷۵)، قانون تطبیق قوانین و مقررات با الزامات حفاظت یکپارچه از میراث معماری اروپا (۱۹۷۶)، عهدنامه حفاظت از میراث معماری اروپا در گراناادا (۱۹۸۵) و راهنمای اجرایی کنوانسیون حمایت از میراث جهانی فرهنگی و طبیعی یونسکو اشاره کرد.

الف) میراث معماری: براساس تعریف منشور میراث معماری اروپا (۱۹۷۵)، میراث معماری، بیان تاریخ است و به ما کمک می‌کند تا ارتباط گذشته با زندگی معاصر را درک کنیم؛ هم‌چنین در بند سوم این منشور بیان شده، میراث معماری سرمایه‌ای غیرمنقول با ارزش‌های معنوی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی است. براساس بند اول این منشور «میراث معماری، نه تنها از مهم‌ترین یادمان‌ها تشکیل شده، بلکه شامل گروهی از ساختمان‌ها و بناهای بااهمیت کمتر، در بافت قدیم شهرها و روستاهای خاص در بستر طبیعی و تاریخی نیز هست» (Council of Europe, 1975: 2). با گذشت زمان، مفهوم میراث معماری، به تدریج از یادمان‌ها و بناهای منحصر به فرد به سایر بناهای موجود تعمیم یافت (Hassler et al., 2004: 1). یک دهه پس از اعلام رسمی منشور میراث معماری اروپا در کنگره آمستردام (۱۹۷۵)، مفهوم میراث معماری در عهدنامه حفاظت از میراث معماری اروپا

(۱۹۸۵) «شامل بناها و ساختمان‌های شاخص از لحاظ تاریخی، باستان‌شناسی، هنری، علمی، اجتماعی و فنی شامل الحاقات و متعلقات آنها» توسعه می‌یابد و تا به امروز به عنوان یک تعریف مورد توافق در سطح بین‌المللی مورداستفاده قرار گرفته است (Council of Europe, 1985: 2).

ب) طبقه‌بندی: در معنای کلی، فرآیند تشخیص، توزیع و ترتیب «چیزها» در گروه‌های مختلف است. تمام تعاریف جزئی‌تر آن نیز برپایه معنای کلان آن شکل گرفته، ولی بنابر نوع فرآیند و یا سامانه طبقه‌بندی دارای الزام‌ها و محدودیت است. اشیاء دارای موجودیت و ویژگی‌های متفاوت هستند و طبقه‌بندی‌ها با در نظر گرفتن تفاوت بین آنها و در یک زمان مشخص انجام می‌شود (Hjorland, 2017: 99). نحوه استفاده از معنا و کلمه‌های «طبقه‌بندی» و «دسته‌بندی» ریشه در فرهنگ، سنت‌ها و جوامع خاص دارد و از نظر علمی به سختی می‌توان آن‌ها را از هم جدا کرد (Mai, 2011: 713)؛ «هر طبقه‌بندی نسبی است، بدین معنا که هیچ‌یک نمی‌توانند نمایانگر ساختار واقعی دانش باشند. یک طبقه‌بندی فقط یک توضیح خاص از روابط در یک زمینه خاص است که در یک زمان مشخص، گروهی از افراد در مورد آن توافق کرده‌اند» (Mai, 2004: 41)؛ بنابراین می‌توان گفت «طبقه‌بندی» در جایگاه یک مفهوم جامع، به فرآیند شناسایی، تشخیص و قراردادن موجودیت‌ها بر مبنای معیارهای تعیین شده در بازه زمانی مشخص در گروه‌های مختلف تعریف می‌شود. طبقه‌بندی میراث معماری با اهداف مشخص و معیارهای مبتنی بر مفاهیم، ویژگی‌ها و باورهای تجربی تعیین می‌شود و بر اساس خرد جمعی مورد مذاکره و توافق قرار می‌گیرند. «مؤسسه تحقیقاتی گتی» طبقه‌بندی را این‌گونه تعریف می‌کند: «قرار دادن یک اثر هنری یا معماری در یک نظام طبقه‌بندی که گروه‌ها و آثار دیگر را بر اساس ویژگی‌ها و خصوصیات مشابهی در کنار هم قرار می‌دهد». نظام طبقه‌بندی در میراث معماری ممکن است بر مبنای سلسله‌مراتب، نوع‌شناسی و یا گروه‌بندی ایجاد شود و بر اساس معیارهای دوره تاریخی، محدوده جغرافیایی، عملکرد، کارکردهای اجتماعی و بستر قرارگیری اثر مورد قضاوت قرار گیرد (Harpring, 2019: 12).

ج) حفاظت: به معنای کلیه فرآیندهای مراقبت و محافظت از یک مکان است تا اهمیت فرهنگی آن حفظ شود (Burra Charter, 2013).

د) اهمیت فرهنگی: به معنای ارزش زیبایی‌شناختی، تاریخی، علمی، اجتماعی یا معنوی برای نسل‌های گذشته، حال یا آینده است. اهمیت فرهنگی در خود مکان، بافت پیرامون، زمینه، کاربرد، مفاهیم و مکان‌های هم‌پیوند و اشیاء مرتبط تجسم می‌یابد (Burra Charter, 2013).

بررسی‌ها و یافته‌ها

۱- سیاست‌های حفاظت و طبقه‌بندی میراث در ژاپن

کشور ژاپن دارای قوانین گسترده‌ای در زمینه حفاظت و طبقه‌بندی دارایی‌های فرهنگی است (Hickman, 2002: 15). توجه به ویژگی‌های ملموس و ناملموس، شیوه‌ای رایج و متداول در حفاظت آثار ژاپن است (Jokilehto, 2002: 280). در این کشور در سال ۱۸۹۷ م. «قانون حفظ معابد و زیارتگاه‌های مقدس» به تصویب رسید، این اولین قانون نظام‌مند برای حفاظت از هنر و معماری تاریخی ژاپن بود و می‌توان گفت پایه و اساس، قوانین حفاظت امروزی است (Coaldrake, 2002: 249)؛ هنگام تصویب این قانون، فقط انگلیس، فرانسه، یونان و چهار کشور اروپایی دیگر قوانین مشابهی داشتند (Edwards, 2005: 38). قانون «حمایت از ویژگی‌های فرهنگی»^۳ (۱۹۵۰) دامنه فعالیت را برای حفاظت از ویژگی‌های ناملموس، هنرهای آئینی، ارزش‌های فرهنگی مردم و آثار باستان‌شناسی توسعه داد (Enders & Gutschow, 1998: 13). آثار فرهنگی ژاپن شامل میراث ملموس و ناملموس توسط آژانس امور فرهنگی دولت اداره می‌شود (Agency for Cultural Affairs, 2011: 2(a)). در دسته‌بندی اولیه «میراث ژاپن»، بناهای تاریخی، مناظر فرهنگی، چشم‌انداز و

میراث طبیعی و محوطه‌های باستان‌شناسی مدفون زیر خاک را شامل می‌شود (Agency for Cul-tural Affairs (b), 2011: 33). در این کشور، آثار ملموس در دو گروه «آثار مهم فرهنگی» و «گنجینه ملی» طبقه‌بندی شده‌اند (Enders & Gutschow, 1998: 13). «گنجینه ملی» با ارزش‌ترین ویژگی‌های ملموس فرهنگی ژاپن را داراست که توسط دولت تعیین می‌شود؛ «گنجینه ملی» باید دارای ویژگی‌های برجسته برای تاریخ فرهنگی جهان یا ارزش استثنایی برای دانش بشری باشد (Nobuko, 1998).

در زمینه حفاظت از میراث معماری، یک ماده از قانون «حمایت از ویژگی‌های فرهنگی» (۱۹۵۰) تحت عنوان «سامانه تعیین» وجود دارد که بناها و ساختمان‌های دارای اهمیت را در سطح «ملی»، «منطقه‌ای» و «شهرداری‌ها» انتخاب، تعیین و محدودیت‌هایی برای تغییر، تعمیر و مداخله اعمال می‌کند. برای تعیین آثار در این سامانه، مالکین با دولت در همکاری و تعامل متقابل قرار دارند. علاوه بر طبقه‌بندی فوق سامانه دیگری نیز تحت عنوان «سامانه ثبت نام» وجود دارد که سطح پایین‌تری از حمایت‌ها را پشتیبانی می‌کند (Gibbon, 2005: 332). آژانس امور فرهنگی آثار میراث معماری را براساس نوع و کارکرد در هفت گروه شامل: «قلعه‌ها»، «اقامتگاه‌های مدرن و تاریخی (معماری مسکونی)»، «ساختارهای وابسته به صنعت، حمل‌ونقل و فعالیت‌های عمومی»، «مدرسه‌ها»، «زیارت‌گاه‌های شینتو»، «معابد بودایی» و «ساختمان‌های متفرقه» دسته‌بندی کرده است (Agency for Cultural Affairs, 2009).

۲- سیاست‌های حفاظت و طبقه‌بندی میراث در جمهوری کره

«میراث کره جنوبی» شامل: آثار فرهنگی ملموس و ناملموس، آثار معماری تاریخی و منابع فرهنگی فولکلور با ارزش‌های برجسته تاریخی، هنری و علمی در مقیاس ملی، قومی یا جهانی است. اداره میراث فرهنگی کره (CHA) این فرصت را در اختیار مردم قرار می‌دهد تا ارزش میراث فرهنگی سرزمین خود را درک کنند و تمام تلاش‌شان را برای حفاظت از آن‌ها، نه تنها به عنوان اساس فرهنگ و طبیعت بشر، بلکه به عنوان منبع زندگی به‌کار گیرند. براساس «قانون حفاظت از میراث فرهنگی» (۲۰۱۸) اصل بنیادین برای حفاظت، مدیریت و استفاده از منابع میراث فرهنگی، حفظ آن‌ها در حالت اولیه است (Act No. 15639, 2018). طبق این قانون دولت در سطح ملی، استانی و محلی باید سازوکارهای مدیریتی برای حفاظت ایجاد کند تا توسط مقامات محلی به‌کار گرفته شود. بر مبنای سند اجرایی این قانون، میراث معماری با حضور مالکان، مقامات دولتی، کارشناسان و افراد دارای دانش و تجربه تخصصی که با حکم رئیس‌جمهور تعیین شده‌اند، طبقه‌بندی خواهند شد (Presidential Decree No. 28908, 2018). میراث کره در چهار سطح زیر طبقه‌بندی شده است:

۱. **میراث تعیین شده توسط دولت:**^۸ این آثار توسط مدیر اداره میراث فرهنگی، طبق قانون حفاظت از میراث فرهنگی پس از مشورت توسط کمیته مشورتی تعیین می‌شود. میراث تعیین شده توسط دولت به هفت گروه زیر دسته‌بندی شده‌اند.

- گنجینه ملی: میراث فرهنگی بشر دارای ارزش منحصر به فرد و قابل توجه معادل «گنجینه».
- نفیس: میراث فرهنگی ملموس دارای ارزش‌های مهم، شامل معماری تاریخی، کتاب‌ها و اسناد باستانی، نقاشی‌ها، مجسمه، صنایع دستی، مواد باستان‌شناسی و سلاح‌های جنگی.
- محوطه‌های تاریخی: مکان‌های دارای ارزش‌های تاریخی و علمی فوق‌العاده که به صورت خاص به یادگار مانده است (به عنوان مثال، مکان‌های ماقبل تاریخ، قلعه‌ها، مقبره‌های باستانی، معابد ولایه‌های تاریخی تپه‌ها).
- منظر و چشم‌اندازها: مکان‌های دارای چشم‌انداز طبیعی با ویژگی‌های منحصر به فرد و نادر از نظر روند شکل‌گیری.

- آثار یادبود طبیعی: حیوانات، گیاهان، مواد معدنی، غارها، ویژگی‌های زمین‌شناسی، محصولات زیستی و پدیده‌های ویژه طبیعی، دارای ارزش‌های مهم تاریخی، فرهنگی، علمی، زیبایی‌شناختی یا علمی که از طریق آن‌ها می‌توان تاریخ یک ملت و رازهای ایجاد زمین را شناسایی یا آشکار کرد.

- میراث فرهنگی ناملموس ملی: میراث فرهنگی ناملموس، مانند نمایش، موسیقی، رقص و هنرهای دستی دارای ارزش‌های مهم تاریخی، هنری یا علمی.

- میراث فرهنگی فولکلور ملی: لباس، وسایل، ابزار و خانه‌ها برای زندگی روزمره و مشاغل، حمل‌ونقل و ارتباطات، سرگرمی و زندگی اجتماعی، رویدادهای مذهبی که برای درک تغییر سبک زندگی مردم بسیار ارزشمند هستند.

۲. میراث تعیین‌نشده توسط شهر یا استان: آثاری به جز مواردی که توسط دولت تعیین شده باشند و نیاز به حفاظت دارند، توسط شهردار و فرماندار به ترتیب به عنوان میراث تعیین‌شده توسط شهر یا استان براساس مقررات شهرداری یا استانی تعیین می‌شوند و به چهار دسته زیر تقسیم می‌شوند.

- میراث فرهنگی ملموس: محصول و تولیدهای فرهنگی ملموس با ارزش بالای تاریخی و هنری مانند: ساختمان‌ها، کتاب‌های قدیمی، اسناد باستانی، نقاشی‌ها، مجسمه و صنایع دستی و مواد باستان‌شناسی مربوط به آن‌ها.

- میراث فرهنگی ناملموس: تولیدهای فرهنگی ناملموس با ارزش بالای تاریخی و هنری مانند نمایش، موسیقی و رقص.

- بناهای تاریخی (یادبود): آثار تاریخی با ارزش بالای تاریخی و علمی مانند: تپه‌ها، مقبره‌های باستانی، قلعه‌ها، کاخ‌ها، محوطه‌های دیدنی با ارزش بالای هنری یا زیبایی‌شناختی، حیوانات (از جمله زیستگاه‌ها، مکان‌های تولیدمثل و مکان‌های استراحت)، گیاهان (از جمله مکان‌های طبیعی رشد)، مواد معدنی و غارهایی که دارای ارزش‌های علمی زیادی هستند.

- میراث فولکلور: لباس، وسایل، ابزار و خانه‌ها برای زندگی روزمره، مراسم مذهبی و غیره که برای درک سبک زندگی مردم ضروری است.

۳. منابع میراث فرهنگی: مواردی که از سوی دولت یا استان تعیین نشده‌اند و صرفاً برای فرهنگ یک منطقه اهمیت دارند و مطابق با مقررات محلی تعیین می‌شوند.

۴. میراث فرهنگی فهرست‌شده: به آثار معماری مدرن گفته می‌شود که دارای ارزش خاص هستند و حفظ آن‌ها ضروری است. بناهای مهم و یا در آستانه نابودی مربوط به اواخر قرن نوزدهم تا اواسط دهه ۱۹۴۰ م. می‌توانند در این گروه قرار بگیرند.

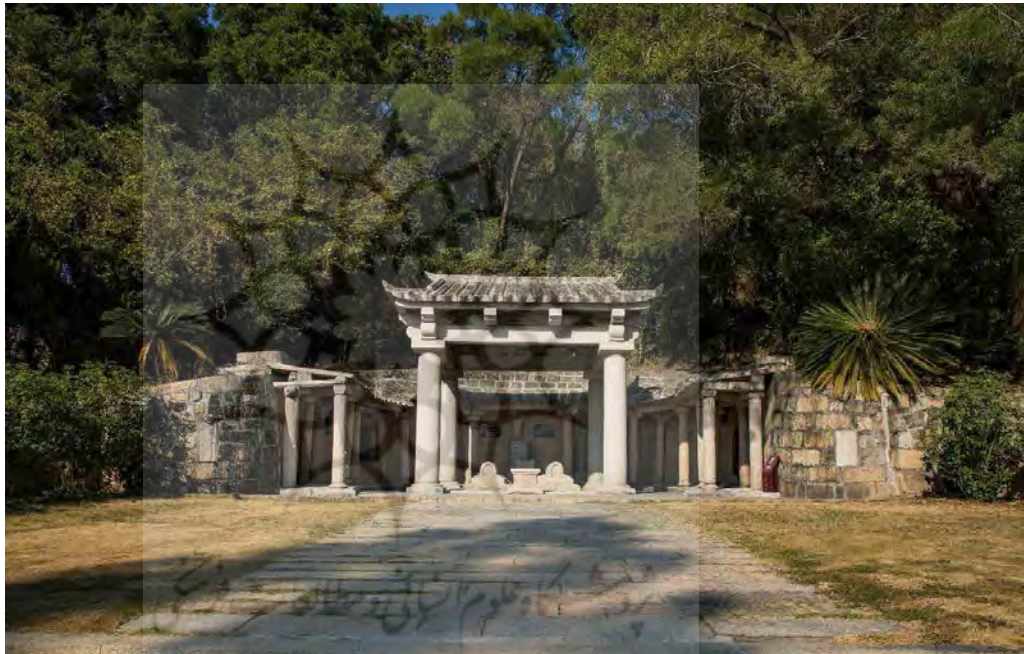
۵. میراث فرهنگی تعیین‌نشده: به آثاری گفته می‌شود که باید حفظ شود، حتی اگر به عنوان میراث تعیین‌شده توسط ایالت، شهر یا استان اعلام نشده باشد. این آثار شامل میراث فرهنگی منقول عمومی و آثار دفن‌شده در زیر زمین یا زیر دریا است (Act No. 15639, 2018).

در کشور جمهوری کره تا سال ۲۰۱۲ م. ۴۱۱ اثر گنجینه ملی، ۲۳۱۷ اثر نفیس، ۴۸۵ محوطه تاریخی، ۱۰۴ چشم‌انداز و ۵۴۹ میراث مدرن تعیین و طبقه‌بندی شده است (Sung-ja, 2012).

۳- سیاست‌های حفاظت و طبقه‌بندی میراث در چین

میراث فرهنگی چین دارای تنوع بسیاری است، میراث غیرمنقول، ساختارهای معماری، مکان‌های یادبود یا مناظر فرهنگی و میراث منقول نقاشی‌ها، اشیاء باستانی و اسناد و میراث ناملموس آداب، سنت‌ها، شعرها، افسانه‌ها و دانش خاص گذشته را شامل می‌شود (Blake, 2000). میراث معماری چین شامل شاهکارهای منحصر به فرد معماری مانند: دیوار بزرگ، غارها، معابد، کاخ‌ها، مقبره‌ها و شهرهای تاریخی است (Gruber, 2007: 256). حفاظت از دارایی‌های فرهنگی چین

برعهده اداره میراث فرهنگی (SACH)^{۱۱} به عنوان سازمان عالی دولت است. موضوع حمایت‌های فرهنگی، نظارت بر موزه‌ها، حفاظت، صیانت و طبقه‌بندی آثار، جزء وظایف این اداره است که با مشارکت مؤسسه‌های غیردولتی دارای صلاحیت در زیرمجموعه‌های خود امور را انجام می‌دهد. سامانه حفاظت چین، آثار دارای ارزش فرهنگی، تاریخی و هنری را در سه گروه طبقه‌بندی می‌کند؛ اول: «آثار فرهنگی برجسته ملی»^{۱۲}، دوم: «قلعه-شهرهای تاریخی»^{۱۳}، و سوم: مناطق طبیعی برجسته. علاوه بر این‌ها اماکن تاریخی در ارتباط با انقلاب و استقرار جمهوری خلق چین نیز دارای ارزش شناخته شده و حفاظت می‌شوند. زیرمجموعه طبقه‌بندی گروه اول، ویرانه‌های باستان‌شناختی، معابد سنگی، غارها، سازه‌های معماری با مناطق اطراف آن‌ها به عنوان یک واحد در نظر گرفته می‌شوند. در کشور چین اصطلاح «آثار تاریخی» محدود به میراث فرهنگی ملموس است (Japanese Government Policies in Education, Science and Culture (a), (1993).

تصویر ۱: مقبره اسلامی گوانجو^{۱۴} از آثار منحصر به فرد در سطح ملی واقع در سونگ یوان چین (چن یینگ‌جی، ۲۰۱۹).
Fig. 1: "Guangzhou Islamic Tomb" one of the unique architecture at the National level located in Sun Giwan, China (© Chen Yingjie, 2019).

با این‌که دارایی‌های فرهنگی چین از کهن‌ترین آثار موجود در جهان هستند، اما موضوع حفاظت از میراث فرهنگی، یک مفهوم نسبتاً جدید است. در گذشته، نگه‌داری از اشیاء مانند ظروف چینی، طومارهای دیواری و مفرغ در مجموعه‌های خصوصی قرن‌ها رواج داشته، ولی در مقیاس گسترده، حفظ آثار تاریخی کمتر معمول بوده است؛ به عنوان مثال، در دوره‌های سلسله یوان^{۱۵}، مینگ^{۱۶} و چینگ^{۱۷} حاکمان، تحت تأثیر فرهنگ بودایی، معابد و سایر ساختمان‌های عمومی را تخریب و نوسازی می‌کنند. البته این موضوع تا حدی به این دلیل است که در طول تاریخ مواد اولیه و اصلی برای ساخت و ساز در شرق آسیا چوب بوده است (Shepherd, 2014). پس از انقلاب ملی‌گرایان در سال ۱۹۱۱ م. علاقه مردم و دولت به میراث بیشتر شد. اولین مؤسسه تحقیقات باستان‌شناسی چین در سال ۱۹۲۵ م. در دانشگاه پکن تأسیس شد. در سال ۱۹۳۰ م. دولت قانونی درباره حفاظت از اشیاء باستانی به عنوان اولین قانون رسمی چین در مورد حفاظت تصویب کرد (Murphy, 1994). این

قانون در سال ۱۹۳۱ م. با «اساسنامه حفاظت از نقاط دیدنی، مکان‌های دارای اهمیت تاریخی و آثار باارزش تاریخی، فرهنگی و هنری»^{۱۸} تکمیل شد (Gruber, 2007: 272). اولین تلاش‌ها برای طبقه‌بندی میراث معماری چین در سال ۱۹۴۸ م. اندکی قبل از فروپاشی دولت ملی‌گرایان رخ داد، زمانی‌که اساتید دانشگاه «چینگ هوا» لیستی از ۴۵۰ اثر تحت‌عنوان «فهرست مختصری از میراث معماری دارای اهمیت در چین» را تهیه کردند (Shepherd, 2014). به دنبال تأسیس جمهوری خلق چین در سال ۱۹۴۹ م. مقام‌های دولت کمونیستی، تأکیدی بر حفظ گذشته و میراث مادی نداشتند و تلاش کردند تا از طریق تخریب اماکن فرهنگی و جایگزین کردن آن‌ها با نمادهای جدید قدرت، تاریخ را به‌ویژه در مناطق شهری تغییر دهند و مکان‌های معدودی را به‌عنوان نمونه‌ای از فنودالیسم پیش از انقلاب نگه‌داشتند (Wu, 2005). با وقوع انقلاب فرهنگی (۱۹۶۶-۱۹۷۶ م.) و در طی یک دهه آشوب، هزاران مکان تاریخی از جمله: معابد، کلیساها، مساجد و سایر بناها غارت، تخریب یا به انبار و سایر ساختمان‌های عمومی تبدیل شدند (Shepherd, 2014). اساس و محور اصلی سیاست‌های حفاظت و طبقه‌بندی میراث فرهنگی چین، «قانون آثار فرهنگی» (۱۹۸۲) است (Sofield & Li, 1998: 370). این قانون برای حفاظت از میراث معماری با توجه به ارزش تاریخی و فرهنگی آن‌ها، سه سطح مختلف طبقه‌بندی تعیین کرده است. حفاظت در سطح ملی، استان و محلی. آثار طبقه‌بندی شده تحت حمایت‌های حفاظتی قرار می‌گیرند و آثاری که طبقه‌بندی نشده باشند، صرفاً ثبت می‌شوند و اقدام حفاظتی خاصی برای آن‌ها انجام نخواهد شد و فقط برای اطلاع مقام‌ها و مسئولین از محل و نوع محوطه است (Shuzhong, 2000). در زمان طبقه‌بندی آثار، مقام‌های مربوطه باید درمورد ساختار، پرسنل موردنیاز، بودجه و شیوه‌های حفاظت از اثر تصمیم‌گیری و سپس اقدام اجرایی لازم را انجام دهند، در غیر این صورت حفاظت و مدیریت مؤثر آثار امکان‌پذیر نخواهد بود. علاوه بر این، باید تأکید بیشتری بر آموزش کارمندان، کارشناسان، مقام‌های محلی، مردم و ذینفع‌ها در زمینه مقررات، دستورالعمل‌ها و نیازهای حفاظت از میراث، براساس سطح طبقه‌بندی صورت بگیرد (Dutra, 2004). تاکنون بیش از ۴۰۰ هزار اثر فرهنگی غیرمنقول در چین شناسایی شده است. بیش از ۱۲۰۰ اثر تحت حفاظت در سطح ملی، حدود ۷۰۰۰ تحت حفاظت استانی و بیش از ۶۰،۰۰۰ تحت حفاظت شهرستان یا شهر (محلی) قرار گرفته‌اند. اگرچه حدود ۴۰۰ هزار اثر میراث فرهنگی در چین شناسایی شده است، اما تقریباً ۱۵٪ از این مکان‌ها از نظر قانونی محافظت می‌شوند. تا سال ۲۰۱۰ م. چین دارای ۱۲۰۰ اثر طبقه‌بندی شده به‌عنوان «کلیدی‌ترین آثار برای حفاظت از یادگارهای فرهنگی» بوده است (Su & Teo, 2009).

۴- سیاست‌های حفاظت و طبقه‌بندی میراث در هنگ‌کنگ

میراث فرهنگی کشور هنگ‌کنگ، سرمایه ارزشمند مردم آن است که تحولات مهم گذشته را در خود جای داده‌اند. تهیه، تدوین و اجرای سازوکاری مناسب در زمینه حفاظت و ارتقاء این آثار می‌تواند به مردم کمک کند تا احساس تعلق خاطر داشته و گردشگری را رونق دهند. براساس «دستورالعمل آثار باستانی و بناهای یادبود»^{۲۱} (۱۹۷۶) اداره آثار باستانی هنگ‌کنگ می‌تواند یک مکان، ساختمان یا محوطه را به دلیل اهمیت تاریخی آن به‌عنوان «بنای یادبود» برای محافظت در برابر تخریب، تهدید و یا حفاری اعلام کند (Report No.60, 2013: iii). بناهای نفیس و بناهای در معرض آسیب شدید، به‌طور موقت می‌توانند تحت این عنوان اعلام شوند. از سال ۱۹۸۲ تا ۲۰۱۲ م. تنها پنج ساختمان ازسوی دولت تحت عنوان «بنای یادبود» اعلام شده است. در سیاست‌های حفاظت از میراث در هنگ‌کنگ آثار میراث معماری ابتدا در دو سطح طبقه‌بندی می‌شوند، «بناهای اعلام‌شده»^{۲۲} و بناهای «درجه‌بندی شده»^{۲۳} (Report No. 60, 2013: iv). «دفتر آثار باستانی و بناهای تاریخی»^{۲۴} هنگ‌کنگ به‌عنوان دبیر اجرایی سیاست‌های

«دستورالعمل آثار باستانی و بناهای یادبود» (۱۹۷۶) ایجاد شد و از سال ۲۰۰۰ م. زیرمجموعه «بخش فرهنگ و اوقات فراغت»^{۲۵} دولت قرار گرفت. این دفتر مسئولیت حفاظت و مرمت میراث باستانی‌شناسی و بناهای تاریخی، افزایش آگاهی، درک و معرفی بناهای تاریخی، تشویق مشارکت مردم در حفاظت از میراث، افزایش همکاری با مؤسسه‌ها و نهادهای محلی و خارجی برای ارتقاء حفاظت و آموزش، ارتقاء گردشگری از طریق استفاده مجدد و سازگار از مکان‌های میراثی را برعهده دارد.

در هنگ‌کنگ تصمیم‌گیری درمورد حفاظت و طبقه‌بندی میراث معماری برعهده نهادی قانونی تحت عنوان «هیأت مشاوره آثار باستانی»^{۲۶} است. از سال ۱۹۸۰ م. هیأت مشاوره آثار باستانی یک سامانه درجه‌بندی اداری را برای طبقه‌بندی آثار میراث معماری در سه سطح با توجه به اهمیت آن‌ها اجرا کرده است و تا سال ۱۹۹۶ م. تعداد ۳۹۸ بنای تاریخی تحت این سامانه طبقه‌بندی شده‌اند؛ درجه ۱: ساختمان‌های دارای ویژگی‌ها و شایستگی‌های برجسته که باید برای حفظ آن‌ها تلاش شود، درجه ۲: ساختمان‌های دارای شایستگی‌های خاص که حفاظت از آن‌ها به صورت انتخابی [براساس اولویت] انجام می‌شود، درجه ۳: ساختمان‌های دارای شایستگی‌های نسبی که حفاظت از آن‌ها مطلوب خواهد بود و در صورت عدم امکان حفاظت می‌توان روش‌ها و ابزارهای دیگری را در نظر گرفت (Report No.60, 2013: 4-6).

بین سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۰ م. دفتر آثار باستانی و بناهای تاریخی، یک برنامه گسترده درمورد بررسی آثار میراث معماری مربوط به قبل از سال ۱۹۵۰ م. و ساختمان‌های با اهمیت تاریخی انجام داد. در این بررسی حدود ۸۸۰۰ بنا شناسایی شدند و یک لیست جامع از آن‌ها تهیه شد. از بین آن‌ها تعداد ۱۴۴۴ اثر (۱۶٪) با اهمیت بالا تشخیص داده شدند. این آثار از سال ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۴ م. به منظور طبقه‌بندی مورد ارزیابی قرار گرفتند و در این فرآیند براساس نتایج یک مشاوره عمومی، شش معیار برای ارزیابی آثار میراث معماری تعیین شد: (۱) ارزش تاریخی (قدمت)، (۲) شایستگی‌های معماری، (۳) ارزش گروهی، (۴) ارزش اجتماعی و منافع محلی، (۵) اصالت، و (۶) نادر بودن. از سال ۲۰۰۵ م. یک هیأت ارزیابی شامل نماینده دفتر آثار باستانی و بناهای تاریخی و شش عضو متخصص محلی، برای بررسی‌های دقیق‌تر بر روی ارزش‌های میراثی آثار منتخب براساس معیارهای تهیه‌شده تشکیل گردید (Report No.60, 2013: 7). در سال ۲۰۰۹ م. براساس دستاوردهای هیأت تخصصی ارزیابی، طبقه‌بندی ۱۴۴۴ اثر را ارائه کرد. در این طبقه‌بندی تعداد ۲۱۲ اثر درجه یک، تعداد ۳۶۶ اثر درجه دو، تعداد ۵۷۶ اثر درجه سه و ۲۹۰ اثر بدون درجه (فاقد ویژگی‌های لازم برای قرارگیری در سامانه درجه‌بندی) تعیین شدند. پس از این اقدام و در همان سال دولت «رویکرد گام‌به‌گام»^{۲۷} را برای نهایی شدن طبقه‌بندی شروع کرد. در گام نخست ساختمان‌های دولتی را تأیید و سپس به صاحبان و مالکان ساختمان‌های خصوصی هدف از ارزیابی و طبقه‌بندی، تعاریف و پیامدهای احتمالی ناشی از آن را اعلام کرد و هم‌چنین آن‌ها را از پیشنهادهای تشویقی برای برنامه‌های توسعه و بازسازی احتمالی مطلع ساخت. در سال ۲۰۱۳ م. تمام آثار مورد نظر توسط دولت تأیید شد و در این سامانه قرار گرفت (Report No.60, 2013: 10-12).

حفاظت، مرمت و نگه‌داری از آثار میراث معماری طبقه‌بندی‌شده در هنگ‌کنگ توسط «بخش خدمات معماری»^{۲۸} (ArchSD) انجام می‌شود. مسئولیت نگه‌داری بناهای خصوصی برعهده مالکین است؛ البته در صورت موافقت با دسترسی به ساختمان‌ها، دولت نیز در این زمینه همکاری می‌کند. هدف دولت این است که بین احترام به حقوق مالکیت خصوصی و حفاظت از میراث تعادل منطقی ایجاد کند. دولت تشخیص می‌دهد که با توجه به رعایت حقوق مالکیت خصوصی، نیازمند ارائه مشوق‌های اقتصادی مناسب برای تشویق مالکان خصوصی برای حفظ ساختمان‌های تاریخی در مالکیت آن‌ها است (Report No.60, 2013: 14).

۵- سیاست‌های حفاظت و طبقه‌بندی میراث در هند

براساس «سند راهنمای حفاظت از میراث معماری هند»^{۳۹} (۲۰۱۳)، «میراث هند» به ساختمان‌ها، آثار، سازه‌ها، مناطق و محوطه‌های دارای ویژگی‌های تاریخی، زیبایی‌شناختی و معماری یا فرهنگی، محدوده‌های طبیعی با اهمیت زیست‌محیطی و چشم‌اندازها مانند: بیشه‌های مقدس و تپه‌ها، سازه‌های آبی و نواحی وابسته، مناطق باز و جنگل‌ها گفته می‌شود که توسط «سازمان باستان‌شناسی هند» (ASI) محافظت می‌گردند. «میراث معماری» شامل کلیت یک ساختمان یا بقایای ساختاری است که از نظر تاریخی، معماری و زیبایشناختی دارای اهمیت و نیازمند حفاظت باشد. ویژگی‌های فرهنگی، محیطی و بوم‌شناسی فضای پیرامون این آثار نیز بر اهمیت آن‌ها مؤثر است (CPWD, 2013).

سیاست حفاظت از میراث معماری و محوطه‌های باستانی در هند با هدف افزایش طول عمر، جلوگیری از خرابی بیشتر، به حداقل رساندن تأثیر عوامل آسیب‌رسان انسانی یا طبیعی، ابتدا اولویت‌بندی شده و سپس در برنامه‌های سالیانه قرار می‌گیرند. با توجه به «سند سیاست ملی حفاظت از آثار یادمانی و محوطه‌های باستانی»^{۴۰} (۲۰۱۴)، حداقل مداخله و حفظ اعتبار، اصالت و یکپارچگی آثار رویکرد اصلی حفاظت در هند است. براساس این قانون، آثاری که در سطح ملی اعلام شده‌اند، از نظر جنبه‌های معماری، هنری، علمی، فناوری، تاریخی، فرهنگی و زیست‌محیطی دارای ارزش و اهمیت بسیار زیادی هستند و به‌عنوان «گنجینه ملی» در نظر گرفته می‌شوند. با توجه به تغییر در فهم و تفسیر آثار میراث معماری در صد سال گذشته، هند بناها و مکان‌های تاریخی را در گروه‌های مختلف شامل: باغ‌های تاریخی، میراث بومی، میراث صنعتی، مناظر و مسیرهای فرهنگی دسته‌بندی کرده است (NPC-AMASR, 2014: 6-7). برای فهرست‌بندی آثار میراث معماری، سه مفهوم کلیدی «اهمیت تاریخی»^{۴۱}، «یکپارچگی تاریخی»^{۴۲} و «زمینه تاریخی»^{۴۳} باید درک و ارزیابی شود (INTACH, 2019).

«اهمیت تاریخی» در زمینه تاریخ، معماری، باستان‌شناسی، مهندسی یا فرهنگ یک جامعه، منطقه یا ملت ارزیابی می‌شود. در فرآیند انتخاب و ارزیابی اهمیت تاریخی آثار میراث معماری باید به مواردی هم‌چون: ارتباط با رویدادها، فعالیت‌ها و الگوها، ارتباط با افراد و شخصیت‌های مهم، ویژگی‌های فیزیکی خاص نشان‌دهنده مهارت معمار (استادکار) در طراحی، ساخت و فرم، توانایی ارائه ویژگی‌های مهم تاریخ اجتماعی و اقتصادی جامعه مانند: ایستگاه‌های راه‌آهن، سالن‌های شهر، باشگاه‌ها، بازارها، سازه‌های آبی و غیره، نوآوری‌های فناورانه مانند سدها، پل‌ها و غیره، ویژگی‌های برنامه‌ریزی شهری خاص مانند: میدان‌ها، خیابان‌ها، معابر و غیره توجه ویژه‌ای داشت. «یکپارچگی تاریخی»، اصالت و هویت تاریخی آثار میراث معماری است که از طریق نشانه‌ها و بقایای کالبدی در طول دوره حیات اثر مورد داوری قرار می‌گیرد. یکپارچگی تاریخی، یک اثر را قادر می‌سازد تا جنبه‌های مهمی از گذشته تاریخی خود را به تصویر بکشد. یک اثر علاوه بر حفظ سیمای تاریخی، باید از نظر مواد و مصالح، طرح و شیوه ساخت و ساز نیز نشان‌دهنده اصالت دوره زمانی خود باشد. «زمینه تاریخی» نیز براساس اطلاعاتی درباره روند و ویژگی‌های یک موضوع مهم در تاریخ یک جامعه، منطقه یا ملت در یک دوره زمانی خاص مورد توجه قرار می‌گیرد. آگاهی از داده‌ها و دانسته‌های زمینه تاریخی، تصمیم‌گیرندگان را قادر می‌سازد تا یک اثر تاریخی را به‌عنوان محصول زمان خود درک کنند. فهرست‌بندی کاربرد محدودی دارد، مگر این‌که در خدمت حفاظت باشد. انتشار فهرست آثار میراث معماری منطقه به افزایش سطح دانش و آگاهی عمومی جوامع کمک می‌کند. با این حال دلیل حفاظت از میراث تنها با قرارگیری در فهرست می‌تواند تأمین شود و تنها پشتوانه قانونی، آن را به ابزاری مؤثر برای حفاظت تبدیل می‌کند (CPWD, 2013).

بناهای دارای ارزش‌های معماری، زیبایی‌شناختی، تاریخی یا فرهنگی توسط کمیته مشورتی یا سازمان باستان‌شناسی به‌عنوان «ساختمان‌های میراثی» معرفی می‌شوند. مؤلفه‌های اصلی برای شناسایی ساختمان‌ها یا محوطه‌ها، اهمیت تاریخی، سبک معماری، طراحی، فناوری و استفاده از مصالح و ویژگی‌های زیبایی‌شناسی است (Shankar & Swamy, 2015). هدف اصلی فهرست‌بندی، ثبت میراث معماری موجود است، اما نتیجه این فرآیند همیشه باید طبقه‌بندی مکان‌های فهرست‌شده براساس یک نظام سلسله‌مراتبی باشد. این فرآیند باید به شیوه‌ای دقیق و شفاف توسط یک تیم چندرشته‌ای از کارشناسان انجام شود و توصیه‌های آن‌ها برای بررسی عمومی در دسترس قرار گیرد. اهمیت این فرآیند را نباید دست‌کم گرفت؛ زیرا نتایج آن تصمیمات بعدی حفاظت را تعیین می‌کند. طبقه‌بندی سلسله‌مراتبی، اولویت‌بندی تصمیمات مربوط به آینده میراث معماری و محوطه‌ها را تسهیل می‌کند (CPWD, 2013). طبقه‌بندی میراث نقش مؤثری در احساس هویت ملی، منطقه‌ای و محلی جامعه دارد. میراث معماری هند طبق «قانون برنامه‌ریزی شهر و کشور کارناتاکا»^{۳۴} (۱۹۶۱) به‌صورت زیر طبقه‌بندی می‌شوند.

- درجه یک: شامل ساختمان‌های با اهمیت ملی یا تاریخی است که مظهر برتری در سبک معماری، طراحی، فناوری و زیبایی‌شناسی است. این بناها ممکن است با یک رویداد تاریخی، شخصیت، جنبش یا نهاد بزرگ مرتبط باشند. آن‌ها نشانه‌های برجسته منطقه بوده و هستند. همه مکان‌های طبیعی باید در لیست آثار درجه یک قرار گیرند.

- درجه دو: شامل ساختمان‌های با اهمیت منطقه‌ای یا محلی است که دارای شایستگی‌های معماری، زیبایی‌شناختی و یا اهمیت فرهنگی یا تاریخی خاص هستند؛ البته در مقیاس کمتری نسبت به درجه یک. آن‌ها نشانه‌های محلی هستند که به درک هویت منطقه کمک می‌کنند.

- درجه سه: شامل ساختمان‌های مهم برای منظر شهری که ویژگی‌های معماری، زیبایی‌شناختی یا جامعه‌شناختی را برمی‌انگیزد؛ هرچند نه به‌اندازه درجه دو. این آثار به تعیین ویژگی‌های خاص در نماها و یکسان بودن ارتفاع، عرض و مقیاس کمک می‌کنند (Karnataka Town & Country Planning Act, 1961).

تصویر ۲: «معبد رامپا»^{۳۵} نمونه آثار درجه یک کشور هند (سازمان باستان‌شناسی هند، ۲۰۱۹).

Fig. 2: "Rampa Temple" is an example of Grade I architectural Heritage of India (© Archaeological Organization of India, 2019).

بناهایی که به‌عنوان درجه یک و دو طبقه‌بندی می‌شوند باید مطابق با دستورالعمل‌های رسمی و قانونی مانند سند راهنمای سازمان باستان‌شناسی هند حفاظت شوند؛ با این حال برخی از ساختمان‌های درجه دو و درجه سه ممکن است مطابق با اصول اعلام‌شده در «منشور حفاظت از میراث معماری و محوطه‌های حفاظت‌نشده»^{۳۶} (۲۰۰۴) مراقبت شوند (CPWD, 2013). در زمینه اصول موردنظر در ماده ۶-۲ این منشور آمده است: «درحالی‌که اندیشه غربی، حفاظت از حداقل مداخله حمایت می‌کند، سنت‌های بومی هند برخلاف این رویکرد را آرمانی می‌داند. مبانی فکری غربی زیربنای عمل رسمی و قانونی حفاظت در هند است و برای حفاظت از بناهای تاریخی حفاظت‌شده مناسب است؛ با این حال حفاظت از میراث معماری محافظت‌نشده، فرصت استفاده از شیوه‌های بومی را فراهم می‌کند. این به‌معنای سلسله‌مراتبی از عمل یا مکان نیست، بلکه منطقی برای تشویق شیوه‌های بومی است و در نتیجه زنده نگه‌داشتن آن‌ها را فراهم می‌کند؛ بنابراین قبل از انجام اقدامات حفاظتی، لازم است مشخص شود که یک سامانه باید کجا و چگونه اعمال شود. بدین‌منظور لازم است در ابتدا فهرستی جامع از میراث معماری موجود تهیه و به دو دسته تقسیم شود: ۱) ساختمان‌ها و مکان‌هایی که توسط سازمان باستان‌شناسی هند و سایر سازمان‌های دولتی یا غیردولتی محافظت می‌شوند، باید فقط سندهای قانونی حفاظت و اصول پذیرفته‌شده بین‌المللی ملاک عمل قرار گیرد. ۲) الف: سایر ساختمان‌ها و مکان‌های فهرست‌شده که اگرچه توسط سازمان باستان‌شناسی هند و سایر سازمان‌های دولتی یا غیردولتی محافظت نمی‌شوند، اما ارزش میراثی یا اهمیتی معادل با بناهای تاریخی حفاظت‌شده دارند. در این‌جا نیز باید سندهای قانونی برای حفظ آن‌ها اتخاذ شود. ۳) ب: ساختمان‌ها و مکان‌های فهرست‌شده باقی‌مانده شامل آثار تاریخی و یا مدرن که در صد سال گذشته ساخته شده‌اند. در این‌جا، رویکرد و راهبردهای حفاظت ممکن است برپایه ابزار قانونی حفاظت اتخاذ شود و یا مطابق با ریشه در سنت‌های ساختمانی بومی داشته باشد. فرآیند فهرست‌بندی باید به‌طور مستمر ارتقاء داده شود و فهرست مطابق با در دسترس بودن اطلاعات جدید، منابع مالی و مادی، فناوری و پیشرفت‌ها در درک میراث معماری و اجزاء آن به‌روز شود (INTACH, 2004: Article 2.6).

تصمیم برای چگونگی اقدام براساس اصول اعلام‌شده در این منشور درخصوص ساختمان‌های درجه‌بندی‌شده، همواره باید موافقت کمیته‌های مشورتی موردتوجه قرار گیرد. درباره تشکیل کمیته‌ها در ماده ۵-۲-۷ منشور حفاظت از میراث معماری و محوطه‌های حفاظت‌نشده (۲۰۰۴) آمده است: «برای تسهیل بیشتر هدف خود در حفاظت از میراث معماری، (بنیاد اعتماد ملی هنر و میراث فرهنگی هند) باید کمیته‌های مشورتی بین‌رشته‌ای را در سطح منطقه‌ای و ملی ایجاد کند. این کمیته‌ها به‌عنوان اساس تصمیم‌گیری برای طبقه‌بندی بناها و محوطه‌های ثبت‌شده، طرح‌های حفاظتی، گزارش‌های ارزیابی، مطالعات علمی، پیشنهادهای مالی و اقدامات قانونی برای حفاظت از میراث معماری عمل کنند» (INTACH, 2004: Article 7.2.5).

۶- سیاست‌های حفاظت و طبقه‌بندی میراث در ترکیه

حفاظت از میراث فرهنگی در ترکیه همراه با جنبش‌های نوسازی امپراتوری عثمانی در دهه ۱۸۴۰م. آغاز و در سال ۱۸۶۹م. برای اولین بار «فرمان بناهای باستانی» صادر شد، سپس «قانون حفاظت از بناهای تاریخی» (۱۹۱۲) ارائه شد و براساس آن شورای حفاظت از بناهای تاریخی در سال ۱۹۱۷م. تأسیس گردید. با توجه به تغییرات در دوره اول جمهوری ترکیه، به‌موازات روند اصلاحات اساسی دولت، چندین نهاد جدید ایجاد و قوانین حفاظت مورد بازنگری قرار گرفت؛ در این راستا، اداره موزه‌ها و کمیسیون حفاظت از بناهای تاریخی (۱۹۳۳) و «شورای عالی آثار و بناهای باستانی» (۱۹۵۱) تأسیس گردید (Gok, 2017). ترکیه به‌منظور حفاظت بهتر در تلاش است تا قوانین خود را

به روز کند و همواره بر تمرکززدایی از قدرت دولت مرکزی تأکید دارد (Yildiz, 2010). در این زمینه، نقش‌ها، مسئولیت‌ها و منابع مالی مقامات محلی افزایش پیدا کرده و با ایجاد هیأت‌های منطقه‌ای، دولت‌های محلی، هم‌از نظر اداری و هم‌از نظر مالی ارتقاء یافتند و در فعالیت‌های حفاظتی پویاتر شدند (Yildirim, 2015). وزارت فرهنگ و گردشگری ترکیه (MoCT) مرجع اصلی و مسئول مدیریت یکپارچه حفاظت میراث معماری در کشور است. در سال ۲۰۱۲ م. منطقه تاریخی استانبول توسط یونسکو به عنوان یکی از بهترین نمونه‌ها از نظر معیارهای حفاظت، جامعه محلی، توسعه گردشگری و سایر جنبه‌ها اعلام شد و از تلاش‌های ترکیه برای افزایش مشارکت جامعه محلی در برنامه‌های مدیریت و توسعه قدردانی کرده است (Yilmaz & El-Gamil, 2018). در ترکیه، دولت به عنوان نماینده «بشریت» مالک نهایی میراث فرهنگی است و دفاتر منطقه‌ای نیز مسئولیت‌های حفاظتی در مناطق را برعهده دارند. این دفاتر دارای یک هیأت تصمیم‌گیرنده منطقه‌ای متشکل از معماران، برنامه‌ریزان شهری، باستان‌شناسان، هنرمندان و حقوق‌دانان است. شهرداری‌ها، مقامات دولتی محلی شهرهای بزرگ و بخش‌داری‌ها مسئول اجرای تصمیمات حفاظتی هیأت منطقه‌ای هستند. برای این منظور، تقریباً در هر شهرداری «واحدهای حفاظت، اجرا و نظارت» وجود دارد (Gok, 2017). شوراهای محلی ترکیه بر تمام تغییرات در محوطه‌های میراث فرهنگی مانند: حفاری، پروژه‌های توسعه، ساخت‌وساز و تخریب، کنترل و نظارت می‌کنند. موزه‌ها، مدیریت محوطه‌های باستان‌شناسی و اداره اوقاف وظیفه حفاظت از بیشتر آثار اسلامی را برعهده دارند؛ هم‌چنین آب‌نماها، دیوارهای شهر و کانال‌های آب توسط شهرداری‌ها مدیریت می‌شود (Ozdogan, 2013). «دارایی‌های فرهنگی» ترکیه براساس قانون ۱۹۸۳ م. به اموال منقول و غیرمنقول روی زمین، زیر زمین یا زیر آب مربوط به علم، فرهنگ، دین و هنرهای زیبا اطلاق می‌شود که دارای اصالت و ارزش‌های علمی، اجتماعی، فرهنگی، هنری برای زندگی مردم در یک دوره تاریخی خاص باشد (Low No.2863, Article 3). براساس این قانون، آثار غیرمنقول ترکیه اگر براساس اهمیت معماری، تاریخی، زیبایی‌شناختی، باستان‌شناختی و سایر ویژگی‌ها، مورد تأیید هیأت‌های منطقه‌ای قرار گیرند، جزو میراث معماری محسوب می‌شوند (Low No.2863, Article 6). میراث معماری ترکیه در دو سطح طبقه‌بندی می‌شود:

درجه ۱: بناهای تاریخی و ساختمان‌های عمومی شامل: معابد، کلیساها، مساجد، کاخ‌ها، حمام‌ها و آمفی‌تئاترها که تمامیت، اصالت و هویت آن‌ها باید حفظ شود. هیچ مداخله یا تغییر عمده‌ای در این سطح مجاز نیست. در صورتی که اصالت اثر مختل نشود، می‌توان به ساختمان عملکرد جدید اختصاص داد.

درجه ۲: واحدهای مسکونی و ساختمان‌های ساده که استفاده مجدد، فعالیت دوباره و تغییر در فضای داخلی آن‌ها امکان‌پذیر است. نمای بیرونی و جداره ساختمان‌ها باید حفظ شود (Gok, 2017).

۷- سیاست‌های حفاظت و طبقه‌بندی میراث در مصر

سامانه حفاظت از میراث معماری در مصر بر پایه قانون شماره ۱۱۷ در سال ۱۹۸۳ م. در مورد آثار باستانی شکل گرفته است (Abdul-Aziz Osman, 2018). حفاظت از میراث معماری در اغلب موارد دارای اولویت یکسانی نبوده و عمدتاً تحت تأثیر یک چارچوب برنامه‌ریزی شهری گسترده‌تر و تابع دستورالعمل‌های نهادهای اداری قرار دارد (Hampikian, 1999). در حال حاضر تصمیم‌گیری در زمینه مداخله در مناطق حفاظتی و میراث معماری براساس قوانین و دستورالعمل‌های ملی و بین‌المللی توسط استانداردی و در چارچوب نظام مدیریتی محلی صورت می‌گیرد. استاندار به عنوان مقام اجرایی که اختیارات رئیس‌جمهور را در منطقه دارد بر وظایف سایر دستگاه‌های مرتبط نظارت

دارد (UNESCO, 2014). شوراهاى محلى نیز به عنوان نماینده ساکنین در فرآیند بررسی و اجرای طرح‌ها تأثیرگذارند (Mahmoud Youssry et al., 2003).

بند اول قانون شماره ۱۱۷ (۱۹۸۳) به عنوان اولین سند برای رسیدگی به میراث معماری و آثار باستانی تصریح می‌کند «هرگونه اموال که توسط تمدن‌های مختلف ساخته شده یا توسط هنرها، علوم یا ادیان به وجود آمده باشد، عتیقه تلقی می‌شود. آثار دوران ماقبل تاریخ و دوران مختلف تاریخی تا قبل از صدسال که دارای اهمیت و ارزش باشند، به عنوان جلوه‌ای از تاریخ و تمدن پایه‌گذاری شده در مصر هستند و بقایای مکان‌ها و موجودات زیسته شده در آن‌ها نیز شامل این قانون می‌شوند» (Law No.117, 1983). در این قانون نقدهای عمده‌ای به ویژه در خصوص تعیین دوره تاریخی صدسال وجود دارد؛ زیرا با توسعه مفاهیم، امروزه اهمیت میراث معماری معاصر مربوط به قرن ۱۹ و ۲۰م. به خصوص در شهرهای قاهره، اسکندریه، الاقصر مورد توجه قرار گرفته‌اند. در مصر تعداد زیادی ساختمان به سبک اروپایی با جلوه‌های محلی وجود دارد که ویژگی‌های خاص خود را دارند و باید حفظ شود (Khaled, 2004). آخرین قانون به‌روزر شده در مورد حفاظت، قانون شماره ۱۴۴ (۲۰۰۶) مربوط به حفظ میراث معماری است. براساس این قانون، کمیته‌های مشورتی شامل اعضای هیأت علمی و نماینده‌ای از استان‌ها ایجاد شده که در مورد حفاظت، مرمت، تخریب و هرگونه مداخله در میراث معماری تصمیم‌گیری می‌کنند (Law No. 144, 2006).

«شورای عالی آثار باستانی» (SCA) تحت نظارت وزارت فرهنگ، اولین مرجع مسئول در مصر برای مدیریت و حفاظت از محوطه‌های باستان‌شناسی بود (Cooper & Helmy, 2010). این شورا در سال ۲۰۱۱م. به وزارت خانه مستقل در سطح ملی تبدیل شد و نام آن به «وزارت آثار باستانی» (MSA) تغییر یافت. وزارت آثار باستانی مسئولیت صدور مجوزها، مستندسازی، مرمت، حفاظت و کاوش محوطه‌ها و بناهای تاریخی را برعهده دارد و موزه‌های سراسر کشور را مدیریت می‌کند (Ab-dul-Aziz Osman, 2018).

براساس فرمان شماره ۳۷ ریاست جمهوری در سال ۲۰۰۱م. یک نهاد ملی به نام «سازمان ملی هماهنگی شهری» (NOUH) در قاهره تأسیس شد (Mahmoud Youssry et al., 2003). راهنمای این سازمان برای «میراث معماری و ساختمان‌های با ارزش خاص»^{۳۷} سه سطح حفاظت بیان شده است؛ سطح یک: ساختمان‌هایی که باید تمام عناصر داخلی و خارجی حفظ شود، با این حال مرمت و استفاده مجدد از آن‌ها مجاز است. سطح دو: ساختمان‌هایی که نمای آن‌ها باید حفظ شود، با این حال تغییرات محدود در بخش‌هایی که مشرف به خیابان نیستند، مجاز است. علاوه بر این، بازسازی داخلی مورد نیاز برای استفاده مجدد از ساختمان نیز مجاز است، مشروط بر این‌که بر وضعیت سازه آن تأثیری نداشته باشد. سطح سه: ساختمان‌هایی که در آن نماها باید حفظ شوند، با این حال مواردی هم‌چون اصلاح کامل، تخریب و بازسازی داخلی با حفظ ارتفاع و توسعه در زمین خالی متعلق به بنا امکان‌پذیر است. با وجود سطح‌بندی حفاظتی در سند فوق، مسئولیت قانونی و اداری طبقه‌بندی ساختمان‌ها دارای ابهام است. طبق ماده ۴ قانون ۱۴۴ (۲۰۰۶)^{۳۸} کمیته‌ای در استانداری بناهای با ارزش خاص را تعیین می‌کند، ولی مرجع تصمیم‌گیری درباره طبقه‌بندی آثار میراث معماری، مشخص نگردیده است (Fahmy, 2013).

بحث و تحلیل

کشور ژاپن در زمینه طبقه‌بندی میراث در بین کشورهای منطقه شرق آسیا پیش‌رو بوده و جمهوری کره نیز تا حد زیادی از سامانه آن پیروی کرده است. آثار فرهنگی ملموس در ژاپن ابتدا به دو دسته «گنجینه ملی» و «آثار مهم فرهنگی» تقسیم می‌شوند و سپس گنجینه‌های ملی در دو گروه «ساختمان‌ها و بناها» و «هنرهای زیبا و صنایع دستی» قرار می‌گیرند. گروه ساختمان‌ها و بناها یا

جدول ۱: اهداف، سیاست‌ها و رویکردها، معیارهای طبقه‌بندی میراث معماری در کشورهای منطقه آسیا (نگارندگان، ۱۴۰۰).
 Tab. 1: Goals, Policies and Approaches, Classification Criteria of Architectural Heritage in the Countries of the Asian Region (Authors, 2021).

ردیف	کشور	سند ارجاع	اهداف/سیاست‌ها	رویکرد	مؤلفه/معیار
۱	ژاپن	قانون حمایت از ویژگی‌های فرهنگی (Law No.214/ (1950)	توجه به ویژگی‌های ملموس و ناملموس در طبقه‌بندی، مدیریت و حفاظت براساس سامانه طبقه‌بندی زیرنظر دولت مرکزی از طریق مقامات ملی، منطقه‌ای و محلی (شهرداری‌ها)، حمایت از آثار با مالکیت خصوصی براساس سطح طبقه‌بندی	آثار فرهنگی ملموس به «گنجینه ملی» و «آثار مهم فرهنگی» طبقه‌بندی و سپس «ساختمان‌ها و بناها» در گروه‌های مختلف دسته‌بندی می‌شود.	اهمیت و ویژگی‌های برجسته، ارزش خاص برای تاریخ فرهنگی جهان و با ارزش استثنایی برای دانش بشری
۲	کره جنوبی	قانون حفاظت از میراث فرهنگی (Law (No.15639/2018)	طبقه‌بندی براساس سطح ملی، استانی و محلی در راستای دستیابی به سازوکارهای حفاظت و مدیریت برای به‌کارگیری توسط مسئولین و مقامات محلی	طبقه‌بندی میراث از ابتدا به‌طور کلی براساس اهمیت در پنج سطح و زیرمجموعه‌های آن تعیین می‌شود.	ارزش‌های برجسته تاریخی، معماری، هنری و علمی به‌عنوان میراث ملی، قومی یا جهانی
۳	چین	قانون آثار فرهنگی (Cultural Relics (Law/1982)	طبقه‌بندی به‌عنوان ابزاری برای حفاظت و توسعه پایدار، آگاهی جوامع محلی و مشارکت اقتصادی، بهره‌مندی از رویکردهای نوین و دستیابی به سازوکاری مناسب برای کنترل چالش‌های اقتصادی	آثار طبقه‌بندی تحت حمایت‌های حفاظتی قرار می‌گیرند و آثاری که طبقه‌بندی نشده باشند، صرفاً برای اطلاع مقام‌ها و مسئولین از محل و نوع محوطه ثبت می‌شوند.	اصالت، یکپارچگی، ارزش‌های تاریخی، هنری، انقلابی یا علمی
۴	هنگ‌کنگ	دستورالعمل آثار باستانی و یادمان‌ها (Antiquities and Monuments Ordinance, 1976)	تهیه و اجرای سازوکاری مناسب در زمینه ارتقاء مدیریت و حفاظت میراث معماری، ایجاد تعادل بین حقوق مالکیت خصوصی و محدودیت‌های حفاظتی با کمک‌های مالی و ارائه مشوق‌های اقتصادی	طبقه‌بندی توسط هیئت مشاوره آثار باستانی از طریق یک سامانه مشخص برای طبقه‌بندی آثار میراث معماری در سه سطح با توجه به اهمیت آن‌ها	ارزش تاریخی (قدمت)، شایستگی معماری، ارزش گروهی، ارزش اجتماعی و محلی، اصالت و نادر بودن
۵	مصر	قانون حفاظت از آثار باستانی (Law No. (117/1983)	کنترل فشارهای ناشی از توسعه در سطح ملی و محلی، ساماندهی نظام مدیریت و حفاظت از آثار دارای اهمیت مانند میراث جهانی، توجه بیشتر به آثار در معرض آسیب شدید	طبقه‌بندی کلی در دو سطح بین‌المللی و سطح ملی (سایر بناها) و سپس اولویت‌بندی حفاظتی در سه سطح توسط شورای عالی آثار باستانی	میزان اهمیت در سطح بین‌المللی و ملی، در معرض خطر بودن
۶	هند	قانون برنامه‌ریزی شهر و کشور کارناتا‌کا (Karnataka Town and Country Planning Act (1961)	افزایش سطح آگاهی عمومی و استفاده از مشوق‌های مالی، طبقه‌بندی در سطح ملی، منطقه‌ای و محلی با هدف حفاظت هوشمند و یکپارچه، ایجاد محدودیت‌ها و کنترل توسعه با اجرای سامانه طبقه‌بندی	تأکید بر حفظ اصالت، اعتبار و یکپارچگی میراث معماری، تصمیم‌گیری براساس معیارهای مشخص در سه سطح توسط کمیته مشورتی چندرشته‌ای	ویژگی‌های معماری، هنری، علمی، فنی، تاریخی، فرهنگی و زیست‌محیطی
۷	ترکیه	قانون حفاظت از میراث فرهنگی و طبیعی (Law No. (2863/1983)	تمرکززدایی وظایف دولت مرکزی با واگذاری اختیارات به مقامات منطقه‌ای، شوراهای محلی، اوقاف و شهرداری‌ها، بهره‌مندی از مشارکت جامعه محلی و اعطاء مشوق‌های فنی و مالی به بخش خصوصی	طبقه‌بندی براساس کارکرد، میزان اهمیت و نحوه مداخله در آثار میراث معماری در دو سطح	ویژگی‌های معماری، تاریخی، زیبایی‌شناختی، باستان‌شناختی و سایر ویژگی‌های مهم مورد حمایت هیئت‌های منطقه‌ای

همان میراث معماری درنهایت طی فرآیندی مشخص براساس «سامانه تعیین» در سه سطح ملی، منطقه‌ای و محلی طبقه‌بندی شده‌اند. کره جنوبی از ابتدا میراث خود را در سه سطح ملی، استانی و محلی طبقه‌بندی می‌کند و سپس هریک را در گروه‌های زیرمجموعه دسته‌بندی می‌کند؛ بنابراین میراث فرهنگی کره جنوبی براساس اهمیت ملی، استانی یا محلی، دوره ساخت و مکان قرارگیری در پنج سطح طبقه‌بندی شده‌اند که میراث ناملموس، ملموس منقول و غیرمنقول را در خود جای داده است. کشور چین با توجه به چالش‌های فراوان مانند گستردگی آثار و وسعت زیاد سرزمین، جنگ‌های سیاسی و درگیری‌های داخلی درطول تاریخ، تغییر مداوم در قدرت و جهان بینی حاکمان و هم‌چنین شدت توسعه، در زمینه طبقه‌بندی آثار از سایر کشورهای منطقه عقب مانده و از قرن بیستم میلادی و با توجه به توسعه مفاهیم میراث جهانی، قوانین و سیاست‌های خود را به‌روزرسانی می‌کند. آثار میراث معماری چین در سه سطح حمایتی از نظر حفاظت شامل سطح ملی، استانی و محلی تحت طبقه‌بندی قرار می‌گیرند و آثار طبقه‌بندی نشده، فقط برای اطلاع مقام‌های مسئول از مکان و نوع اثر در لیست ثبت می‌شوند.

مدیریت میراث معماری در هنگ‌کنگ بر حمایت از جامعه محلی، ساکنین و مالکین خصوصی و اولویت‌بندی اقدامات حفاظتی تأکید دارد. هنگ‌کنگ در یک فرآیند مشخص و منظم، تمامی آثار در سطح کشور را شناسایی، فهرست‌برداری جامع، بررسی اولیه، ارزیابی دقیق براساس معیارها، طبقه‌بندی و درنهایت سیاست‌گذاری کرده است.

سیاست مدیریت و حفاظت از میراث معماری در ترکیه و مصر بر تطبیق قوانین با استانداردهای بین‌المللی و ارتقاء آثار میراث جهانی به عنوان مقاصد گردشگری و بهره‌مندی از ظرفیت‌های موجود مانند شوراها محلی، اوقاف، شهرداری و بخش خصوصی تأکید دارد. سند جامع راهنمای حفاظت از میراث معماری هند، طبقه‌بندی را به عنوان زیرمجموعه‌ای از مقوله‌های «اقتصادی»، «فرهنگی» و «زیست‌محیطی» در نظر گرفته و این سیاست را در بلندمدت به نفع جامعه و مردم می‌داند؛ هرچند سیاست مداخله در آثار میراث معماری هند همواره به‌طور سنتی بر بازسازی و نوسازی تأکید داشته، با این حال دولت مرکزی سعی دارد با به‌روزرسانی قوانین، هم‌گام با دستورالعمل‌های بین‌المللی پیش برود. ساختمان‌های فهرست‌شده به‌گونه‌ای طبقه‌بندی شده‌اند که بازتاب ویژگی‌های معماری و تاریخی نسبی آن‌ها باشند. طبقه‌بندی میراث معماری هند نقش مؤثری در احساس هویت ملی، منطقه‌ای و محلی جامعه دارد. هند توجه ویژه‌ای به مکان‌های طبیعی داشته و این آثار را در سطح یک قرار داده است. تصمیم‌گیری درباره طبقه‌بندی توسط کمیته‌های مشورتی بین‌رشته‌ای در سطح منطقه‌ای و ملی صورت می‌گیرد.

نتیجه‌گیری

فرآیند حفاظت میراث معماری شامل اقدامات فراگیر و فعالیت‌های پر دامنه‌ای است که پیش‌بینی ابزارهای مدیریتی در قوانین و سیاست کشورها می‌تواند تا حد زیادی به اولویت‌بندی و تسهیل امور توسط مقامات مسئول و جامعه کمک کند. بر این اساس تدوین اصولی منطقی برای طبقه‌بندی میراث معماری با مروری بر تجربه‌های سایر کشورها همواره سودمند خواهد بود. براساس نتایج بررسی‌ها و تحلیل‌های انجام‌شده می‌توان گفت دستیابی به سازوکاری مناسب در زمینه اولویت‌بندی سطح حفاظت و ابزاری برای اجرای سیاست‌های یکپارچه حفاظت به‌منظور آگاهی جوامع محلی و مشارکت اقتصادی، احترام به حقوق مالکین خصوصی و تسهیل در تصمیم‌گیری‌های آینده از اساسی‌ترین اهداف طبقه‌بندی در کشورهای حوزه فرهنگی مشترک با ایران در شرق و آسیای مرکزی بوده است. طبقه‌بندی آثار میراث معماری در کشورهای مورد نظر با رویکردی مدیریتی-حفاظتی در یک سامانه مشخص صورت می‌گیرد. در این فرآیند پس از شناسایی جامع

جدول ۲: مراتب و نظام طبقه‌بندی میراث معماری در کشورهای منطقه آسیا (نگارندگان، ۱۴۰۰).

Tab. 2: Levels and Classification System of Architectural Heritage in Asian Countries (authors, 2021).

ردیف	کشور	فرایند ارزیابی	شیوه اقدام	طبقه‌بندی
۱	ژاپن	براساس قانون طبق «سامانه تعیین» و «سامانه ثبت نام» توسط آژانس امور فرهنگی دولت	طبقه‌بندی مدیریتی-حفاظتی	الف: سامانه تعیین: (۱) سطح ملی (۲) سطح منطقه‌ای (۳) سطح محلی ب: سامانه ثبت نام: سطح کمتری از حمایت را برخوردارند.
۲	کره جنوبی	نظام مشورتی با حضور مالکان، متولیان، سازمان‌های دولتی، کارشناسان و افراد دارای دانش و تجربه تخصصی با حکم رئیس‌جمهور	طبقه‌بندی مدیریتی	(۱) میراث تعیین شده توسط دولت در سطح ملی (۲) میراث تعیین شده توسط مقامات استانی در سطح شهرداری یا استانداری‌ها (۳) منابع میراث فرهنگی در سطح منطقه‌ای و محلی (۴) میراث فرهنگی فهرست شده شامل میراث معماری مدرن (۵) میراث فرهنگی تعیین نشده
۳	چین	ارزیابی براساس معیارهای قانونی توسط دولت	طبقه‌بندی مدیریتی-حفاظتی	(۱) سطح ملی (۲) سطح منطقه‌ای (استانی یا ایالت‌ها) (۳) سطح محلی
۴	هنگ‌کنگ	نظام مشورتی توسط هیئت مشاوره آثار باستانی براساس معیارها	طبقه‌بندی مدیریتی-حفاظتی	(۱) درجه یک: دارای شایستگی‌های برجسته و منحصر به فرد (۲) درجه دو: دارای شایستگی‌های خاص (۳) درجه سه: دارای شایستگی‌های نسبی
۵	مصر	نظام مشورتی توسط کمیته استانداردی	طبقه‌بندی حفاظتی	(۱) سطح یک: ساختمان‌هایی که باید تمام عناصر داخلی و خارجی آن حفظ شود، با این حال مرمت و استفاده مجدد از آن‌ها مجاز است. (۲) سطح دو: ساختمان‌هایی که نمای آن‌ها باید حفظ شود و تغییرات محدود و بازسازی داخلی برای استفاده مجدد از ساختمان مجاز است. (۳) سطح سه: ساختمان‌هایی که نماها باید حفظ شوند، ولی تغییرات اساسی داخلی با حفظ ارتفاع و توسعه سازگار امکان پذیر است.
۶	هند	نظام مشورتی توسط کمیته مشورتی چندرشته‌ای	طبقه‌بندی مدیریتی-حفاظتی	(۱) درجه یک: دارای اهمیت ملی با ویژگی‌های منحصر به فرد (۲) درجه دو: دارای اهمیت منطقه‌ای یا محلی با شایستگی‌های خاص (۳) درجه سه: دارای ویژگی‌های مهم محلی برای منظر شهری به عنوان نماینده سبک زندگی یک جامعه یا منطقه خاص.
۷	ترکیه	نظام مشورتی توسط هیئت‌های منطقه‌ای حفاظت	طبقه‌بندی مدیریتی-حفاظتی	(۱) سطح یک: بناهای تاریخی و ساختمان‌های عمومی که تمامیت، اصالت و هویت آن‌ها باید حفظ شود. (۲) سطح دو: واحدهای مسکونی و ساختمان‌های ساده که استفاده مجدد، فعالیت دوباره و تغییر در فضای داخلی آن‌ها امکان پذیر است.

و فهرست برداری، آثار براساس مؤلفه‌ها و معیارهای اهمیت فرهنگی، تاریخی، معماری، ارزش‌های برجسته و منحصربه‌فرد بودن، اصالت و یکپارچگی، ویژگی‌های زیبایی‌شناختی و در معرض خطر بودن، در یک نظام مشورتی با حضور مسئولین، متولیان، متخصصان، صاحب‌نظران، مالکین و جوامع ذی‌نفع، ارزیابی و سطح آن‌ها تعیین می‌شود. با توجه به ساختار قوانین و سیاست کشورها، آثار میراث معماری در سه سطح ملی، استانی (ایالت، شهرستان، مناطق) و محلی (شهرداری‌ها و شوراهای محلی) طبقه‌بندی شده‌اند.

با توجه به تجربیات فوق می‌توان گفت تدوین اصول و راهبردهای طبقه‌بندی میراث معماری در ایران یک اقدام پیچیده و دشوار براساس ارزیابی مؤلفه‌های کیفی از طریق فهم و درک جمعی به صورت مشورتی برای یک کشور در حال توسعه است که از نظر اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی، ناپایدار و مدام در حال تحول و پوست‌اندازی است. به کارگیری سیستم طبقه‌بندی می‌تواند فرصت‌ها و امکان مدیریت بهتر را فراهم کند و فرآیند شناخت، ارزیابی، تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری برای حفاظت را آسان کند و به آن سرعت بخشد. این فرآیند امکان مدیریت منطقی‌تر، متوازن و آینده‌نگر را برای مقام‌های مسئول فراهم می‌کند. طبقه‌بندی باعث ایجاد یک رویکرد و زبان مشترک برای بیان اصول کلی در زمینه حفاظت یکپارچه خواهد شد و فرصت را برای ایجاد جریان‌سازی فکری جدید و برقراری گفتمان بین مقامات مسئول و مردم در زمینه حفاظت فراهم خواهد کرد. با توجه به رویکردهای سنتی در مدیریت آثار میراث معماری، اقدام در زمینه طبقه‌بندی نیازمند ایجاد یک «جریان فکری نو» با هدف تحول زمینه‌های نظری در بین صاحب‌نظران، متخصصان، پیشکسوتان، مقامات مسئول و مردم است؛ در واقع به منظور به کارگیری اصول و راهبردهای طبقه‌بندی به عنوان الگوی کاربردی، نیاز به بسترسازی و آگاهی بخشی هست.

سپاسگزاری

نویسندگان بر خود لازم می‌دانند از داوران ناشناس نشریه که قبول زحمت کرده و با پیشنهادهای سازنده خود بر غنای متن مقاله افزودند، قدردانی نمایند.

مشارکت درصدی نویسندگان

تمامی نگارندگان به یک میزان در نگارش مقاله مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

نگارندگان ضمن پای بندی به اخلاق نشر، به صراحت عدم وجود هرگونه تعارض منافع در این پژوهش را اعلام می‌دارند.

پی‌نوشت

1. Robert Pickard
2. Classification
3. Law for the Protection of Cultural Properties, Law No.214, 30 May 1950
4. Designation System
5. Registration System
6. Cultural Heritage Administration (CHA)
7. Cultural Heritage Protection Act No.15639, 2018
8. State-designated cultural heritage
9. City- or Province-designated Heritage
10. Cultural Heritage Resources
11. State Administration for Cultural Heritage (SACH)
12. "National Emphatic Cultural Property Protection Units"

13. "Historical Celebrated Castle-cities of China"
14. Islamic Tombs (01/12/2019), Chen Yingjie, Quanzhou Maritime Silk Road World heritage Nomination Center: whc.unesco.org/en/documents/180647
15. Yuan (1271–1368)
16. Ming (1368–1644)
17. Qing (1644–1911)
18. Statute for the Preservation of Scenic Spots, Points of Historical Importance, and Articles of Historical, Cultural, and Artistic Value.
19. Qinghua
20. Cultural Relics Law, 1982
21. Antiquities and Monuments Ordinance, 1976
22. Declaration Monuments
23. Grade Buildings
24. Antiquities and Monuments Office (AMO)
25. The Leisure and Cultural Services Department
26. Antiquities Advisory Board
27. Step-by-Step approach
28. Architectural Services Department (ArchSD)
29. Handbook of Conservation of Heritage Buildings, 2013 (CPWD)
30. National Policy For Conservation For The Ancient Monuments, Archeological Sites And Remains, 2014 (NPC-AMASR)
31. Historic Significance
32. Historic Integrity
33. Historic Context
34. Karnataka Town and Country Planning Act, 1961
35. Ramappa temple, India (14/03/2019), ASI: whc.unesco.org/en/documents/182793
36. Charter for the Conservation of Unprotected Architectural Heritage and Sites in India, 2004
37. NOUH Guide Concerning Buildings of Peculiar Value
38. Law No. 144/2006

کتابنامه

- محمد مرادی، اصغر (۱۳۹۶). احیای بافت قدیم شهرها (مروری بر تجربیات)؛ ارائه راهبردها و ضوابط برای حفاظت و احیای بافت قدیم شهرهای ایران. چاپ اول، تهران: ناشر مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران به سفارش معاونت معماری و شهرسازی وزارت راه و شهرسازی.
- سازمان باستان‌شناسی هند، (۲۰۱۹).
- چن بینگ جی، (۲۰۱۹).

- Abdul-Aziz Osman, Kh., (2018). "Heritage conservation management in Egypt: A review of the current and proposed situation to amend it". *Ain Shams Engineering Journal*, 9 (4): 2907-2916. <https://doi.org/10.1016/j.asej.2018.10.002>.

- Act No.15639., (2018). "Cultural Heritage Protection Act". *Cultural Heritage Administration of Korea*. English statute is provided by the Korea Legislative Research Institute. Retrieved from: <https://law.go.kr/LSW/lsInfoP.do?lsiSeq=203735&viewCls=engLsInfoR&urlMode=engLsInfoR&chrClsCd=010203#0000> (access date 2/25/2021).

- Agency for Cultural Affairs., (2009). "Preservation and Utilization of Cultural Properties". Retrieved from: https://en.wikipedia.org/wiki/Lists_of_National_Treasures_of_Japan (access date 1/15/2020).

- Agency for Cultural Affairs (a)., (2011). "Cultural Properties for Future Generations: Outline of the Cultural Administration of Japan". Retrieved from: https://web.archive.org/web/20110813130933/http://www.bunka.go.jp/bunkazai/pamphlet/pdf/pamphlet_en_03_ver03.pdf (access date 1/13/2020).

- Agency for Cultural Affairs (b)., (2011). "Preservation and Utilization of Cultur-

al Properties”. Retrieved from: https://web.archive.org/web/20120119143921/http://www.bunka.go.jp/english/pdf/h23_chapter_06.pdf (access date 1/13/2020).

- Blake, J., (2000). “On Defining the Cultural Heritage”. *International and Comparative Law Quarterly*, 49: 61-68.

- Burra Charter., (2013). *The ICOMOS Charter for Places of Cultural Significance*. Adopted by Australia ICOMOS in October 2013. Retrieved from: <https://australia.icomos.org/wp-content/uploads/The-Burra-Charter-2013-Adopted-31.10.2013.pdf> (access date 2/26/2020).

- Carlisle, Ph. & Edmund, L., (2016). “Recording the Past: Heritage Inventories in England”. *Journal of Cultural Heritage Management and Sustainable Development*, 6: 128-137.

- Coaldrake, W. H., (2002). *Architecture and Authority in Japan*. London; New York: Routledge. ISBN 0-415-05754-X.

- Cooper, C. & Helmy, E., (2010). “An assessment of sustainable tourism planning for the archaeological heritage: The case of Egypt”. *Journal of Sustainable Tourism*, 10 (6): 514- 535.

- Cosovic, M.; Amelio, A. & Junuz, E., (2019). “Classification Methods in Cultural Heritage”. 13-24.

- Council of Europe, (1975). “European Charter of the Architectural Heritage”. Retrieved from: <https://rm.coe.int/090000168067c186> (access date 05/07/2020).

- Council of Europe, (1985). “Convention for the Protection of the Architectural Heritage of Europe”. *European Treaty Series*, 121, Granada: Retrieved from: <https://rm.coe.int/168007a087> (access date 05/07/2020).

- CPWD., (2013). “Handbook of Conservation of Heritage Buildings”. *Directorate General*, Central Public Works Department, New Delhi, India.

- Dutra, M., (2004). “Sir, How Much is that Ming Vase in the Window? Protecting Cultural Relics in the People's Republic of China”. *University of Hawaii Asian-Pacific Law & Policy Journal*, 5: 62-95.

- Enders, S. & Gutschow, N., (1998). *Hozon: architectural and urban conservation in Japan*. Stuttgart/London: Edition Axel Menges.

- Edwards, W., (2005). “Japanese Archaeology and Cultural Properties Management: Prewar Ideology and Postwar Legacies”. In: Robertson, Jennifer Ellen (ed.). *A companion to the anthropology of Japan*, Blackwell Companions to Social and Cultural Anthropology (illustrated ed.). Oxford: Wiley-Blackwell: 36–49.

- Fahmy, H., (2013). “Egyptian legislations in relation to the rehabilitation of Historic Cairo”. *Report in the framework of Urban Regeneration project for Historic Cairo – UNESCO*, World Heritage Centre. URHC, Cairo.

- Gibbon, K. F., (2005). *Who Owns the Past?: Cultural Policy, Cultural Property, and the Law*. Rutgers series on the public life of the arts. New Brunswick, N.J.: Rutgers University Press.

- Gok, T., (2017). “Conservation Of Cultural Heritage In Turkey, Development Of Legal And Institution In: Historical Perspective Of Heritage Legislation, Balance Between Laws And Values”. *International conference*, October 12-13, 2016, ICLAFI, ICOMOS Estonia NC, Estonian Academy of Arts, Tallinn: 39-42.
- Gruber, S., (2007). “Protecting China’s cultural heritage sites in times of rapid change: current developments, practice and law”. *Asia Pacific Journal of Environmental Law*. 10 (3 & 4): 253-301.
- Hampikian, N., (1999). “Challenges facing conservation projects in historical Cairo”. *9th Conference for the Egyptian Architects Union, Architectural Heritage and Planning Development*, Cairo.
- Harpring, P., (2019). “Categories for the Description of Works of Art (CDWA), list of Categories and Definitions”. *J. Paul Getty Trust & College Art Association, Inc.* Retrieved from: http://www.getty.edu/research/publications/electronic_publications/cdwa/definitions.html (access date 04/19/2020).
- Hassler, U.; Algreen-Ussing, G., & Kohler, N., (2004). “Cultural heritage and sustainable development in SUIT, Sustainable development of urban historical areas through an active integration within towns”. Brussel: European Commission.
- Hickman, M. L., (2002). *Japan's Golden Age: Momoyama*. New Haven: Yale University Press.
- Hjørland, B., (2017). “Classification”. *Knowledge Organization*, 44, (2): 97-128. Retrieved from: <http://www.isko.org/cyclo/classification> (access date 05/31/2020).
- Hua, S., (2010). “World Heritage Classification and Related Issues-A Case Study of the Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage”. *Procedia Social and Behavioral Sciences, Elsevier Ltd*, 2: 6954–6961.
- INTACH., (2004). “Charter for the Conservation of Unprotected Architectural Heritage and Sites in India”. New Delhi, India: Indian National Trust For Art and Cultural Heritage.
- INTACH (2019). “Guidelines for Chapters: Architectural (Built) Heritage Division”. New Delhi, India: Indian National Trust For Art and Cultural Heritage, Colorcom Advertising.
- Japanese Government Policies in Education, Science and Culture (a)., (1993). “Culture Connects the World”. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology of Japan, Retrieved from: https://www.mext.go.jp/b_menu/hakusho/html/hpae199301/hpae199301_2_181.html (access date 10/17/2021).
- Jokilehto, J., (2002). *A History of Architectural Conservation*. Butterworth-Heinemann Series in Conservation and Museology, Conservation and Museology Series. Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Karnataka Town & Country Planning Act., (1961). *Department of Town Planning*. Govt. of Karnataka, 2006.
- Khaled, Abdul-A., (2004). *Enhancing conservation management: a model for*

management, finance and implementation of conservation projects. University of Cairo, Egypt.

- Kurniawan, H.; Salim, A.; Suhartanto, H. & Hasibuan, Z. A., (2011). “E-cultural heritage and natural history framework: an integrated approach to digital preservation”. *International Conference on Telecommunication Technology and Applications*, IACSIT Press, 5: 177–182.

- Law No. 2863., (1983). “Law on the Conservation of Cultural and Natural Property”. *Official Gazette Number: 18113*, Retrieved from: <http://www.lawsturkey.com/law/2863-law-on-the-conservation-of-cultural-and-natural-property> (access date 1/20/2022).

- Law No.117 (1983). “Promulgating The Antiquities Protection Law”. The General Authority for Al-Amiria Printing House.

- Law No. 144., (2006). “The Executive By-law for the Law Regulating the Demolition of Non Falling Establishments and Buildings and the Preservation of Architectural Heritage”. The General Authority for Al-Amiria Printing House.

- Lee, E., (2017). “Knowledge was their Treasure: Applying KO Approaches to Archaeological Research”. *Knowledge Organization*, 44(8): 644-655.

- Lee, E., (2019). “Archaeology and knowledge organization”. Edited by: Birger Hjørland and Claudio Gnoli. Retrieved from: <https://www.isko.org/cyclo/archaeology> (access date 05/28/2020).

- Mai, J. E., (2004). “Classification in context: Relativity, reality, and representation”. *Knowledge Organization*, 31 (1): 39-48.

- Mai, J., E., (2011). “The modernity of classification”. *Journal of Documentation*, 67 (4): 710-730.

- Murphy, J. D., (1994). “An annotated chronological index of People's Republic of China statutory and other materials relating to cultural property”. *International Journal of Cultural Property*, 3: 159-68.

- Murray, T., (2001). *Encyclopedia of Archaeology*. Vol. 1-3. Santa Barbara, Calif: ABC-CLIO.

- NPC–AMASR., (2014). “National Policy For Conservation For The Ancient Monuments, Archeological Sites And Remains”. *Archaeological Survey of India, Ministry of Culture Government of India*, Janpath, New Delhi.

- Nobuko, I., (1998). *Policy and System of Urban Territorial Conservation in Japan*. Tokyo: Tokyo National Research Institute of Cultural Properties.

- Orton, C., (1982). *Mathematics in Archaeology*. Cambridge University Press.

- Ozdogan, M., (2013). “Dilemma in the archaeology of large scale development projects: A view from Turkey”. *Pia Journal: Papers from the Institute of Archaeology*, 23 (1): 1-8.

- Pickard, R., (Ed.), (2001). *Policy and Law in Heritage Conservation*. London: Council of Europe, Spon Press.

- Presidential Decree No. 28908., (2018). “Enforcement Decree of The Cultural Heritage Protection Act”. Retrieved from: <https://law.go.kr/LSW/lsInfoP.do?lsiSeq=203579&viewCls=engLsInfoR&urlMode=engLsInfoR&chrClsCd=010203#0000> (access date 06/20/2021).
- Report No. 60., (2013). “Conservation of monuments and historic buildings”. *Audit Commission, The Government of the Hong Kong Special Administrative Region*. Retrieved from: <http://www.aud.gov.hk> (access date 12/22/2020).
- Shankar, B. & Swamy, Ch., (2015). “Listing and Grading of Heritage Buildings in Mysore City”. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE)*, 4 (10).
- Shepherd, R., (2014). “China: Cultural Heritage Preservation and World Heritage”. In: Smith C. (eds) *Encyclopedia of Global Archaeology*, Springer, New York, NY.
- Sofield, T. & Li, F. M., (1998). “Tourism development and policies in China”. *Annals of Tourism Research*, 25: 362-92.
- Shuzhong, He., (2000). “The Mainland's Environment and the Protection of China's Cultural Heritage: A Chinese Cultural Heritage Lawyer's Perspective”. *Art Antiquity and Law*, (5): 19.
- Sung-ja, Ch., (2012). “Fifty Years of Endeavors for Preservation and Transmission”. *Koreana*, 26 (3). Retrieved from: <https://koreana.or.kr/user/action/backIssueView.do?bIdx=2243&zineInfoNo=0020&pubLang=English&pubYear=2020&pubMonth=WINTER&mid=0000873&vol=26&no=3&year=2012&season=AUTUMN> (access date 02/25/2021).
- Su, X. B. & Teo, P., (2009). *The Politics of Heritage in China: a view cultural from Lijiang*. London: Routledge.
- UNESCO., (2014). “Urban regeneration project for historic Cairo (URHC): report about works from July 2012 to November 2014 (Report No. 1)”. *Cairo, Egypt*, Retrieved from: <https://whc.unesco.org/document/120190> (access date 1/18/2022).
- UNESCO., (2017). “Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention”. *World Heritage Committee*, (WHC.17/01: 12 July 2017).
- Wu, H., (2005). *Remaking Beijing: Tiananmen Square and the Creation of a Political Space*. Chicago: University of Chicago Press.
- Yildirim, A., (2015). “The changing role of urban heritage: Governance and stakeholders' perceptions in Turkey and The United Arab Emirates”. *METU JFA*, 32(1): 121-145.
- Yildiz, S., (2010). “The Model of Turkey in Legal Protection of Cultural Heritage”. *International Archives of Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences*, (5): 627-632.
- Yilmaz, Y. & El-Gamil, R., (2018). “Cultural Heritage Management in Turkey and Egypt: A Comparative Study”. *Advances in Hospitality and Tourism Research, An International Journal of Akdeniz University Tourism Faculty*, 6 (1): 68-91.

- Youssry, M. et al., (2003). *Visual Pollution in Greater Cairo, The Case of the Nile Front, ASRT*. Housing and Building Research Centre (HBRC), Egypt.

